

መርሆ

ሚያዝያ 2016

7ይ-ዓመት ሕታም ቁ.19

**ብሓልዮት ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን
ሰው-ራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ (ሰደግኤ) ዝዳሎ ዕላዊ ልሳን**

መርሆ

ብባህርን ምስልን ንክልተ፡ ኣብ ሓደ ኣገዳሲ ኩነት ዝጣመሩ ተርእዮታት ብማዕረ ዝውክል፡ ማንታ ትርጉም ዘለዎ ኣምር ወይ ቃል'ዩ።

ካብ ድቅድቅ ጸላም፣ ካብ ዓሚቕ ባዓቲ ወይ'ውን ካብ መሪር መግዛእታዊ ኣርዑት ሓራ ንምውጻእ ዘገልግል፡ መዋጽኦ ወይ'ውን ባብ ራህዋ ክህሉ ግድን'ዩ። እዚ ባብዚ ካብ ጭንቅን ሕሰምን ዘኖግፍ መስተርሆ ናይ'ቲ ኣደራሶ ብምዃኑ፡ እቲ ባብ መርሆ'ዩ።

ናብ'ቲ ክትበጽሖ እትብህጎ መስተርሆ-ባብ፣ ጫፍ ዓወት ንምብጻሕ፡ ንጊዚያዊ ግድላት ካብ እምኒ-ዓረ ብዝተረረ ጽንዓት፣ ውፋይነትን ቅሩብነትን ምብልሓት ዝሓትት'ዩ። ምንጩ ናይዚ ተኣምራታዊ ሓይሊ፡ ብንጹር ራእይን እስትራቴጂን ዝግራሕ ቅነሶ መስመር ምዕታር ድማ የድሊ። እዚ ቅነሶ መስመር'ዚ መንገዲ ዓወት'ዩ። ነዚ መንገዲ ዓወት ዝቕልስ ክኣ መርሆ'ዩ።

መርሆ ዕላዊት ልሳን ሰው-ራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ(ሰደግኤ) ኮይና፡ ከም ውድብ ንዝተበገሰናሉ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ቃልስና ንምዕዋት፡ ውድባዊ ፖለቲካዊ ኣማራጺታትና እትእምት፡ መንገዲ ሓቀኛ ዓወት ብምምራሕ፡ ብመንፈስን ተልእኾን ነቲ ዝተሰመየትሉ ዓሚቕ ትርጉምን ረዚን ዕላማን ብብቕዓት ንምፍጻም፡ ኣብ መስርዕ ጸረ-ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ኣብ ዝካየድ ህዝባዊ መኽተ፡ ናይ ቃልሲ ግቡኣ ንክተበርክት ዝተሰለፈት፡ ዳግም መርሆ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ዕላማታትና ኮይና ከተገልግል፡ ቃለ-መሓላ ዝኣተወት ልሳንና'ያ።

ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን
ሰው-ራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ (ሰደግኤ)

Website: - www.merho.net

E-mail:- webmaster@merho.net or admin@merho.net

ትሕንኡ

፩ ርእሰ-ዓንቀጽ

“ጸላም

ሰንበት!!”.....2

፪ ፖሎቲካዊ አመንዝራነት ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ.....3

፫ መንእሰያት ህግደፍ፣ እሙን መጋበርያ ፋሽስትነት !!.....6

፬ ምቅያር ባጤራ “ናቅፋ” ንምንታይ ዕላማ?.....9

፭ ግጥሚ

መላፍንቲ

ንኩን!!.....12

፮ ጥብቆ

መግለጺ ደገፍ ንመበል 21 ዓመተ ልደት ደምሓኩኤ.....13

ጸላም ሰንበት

መዛግብ ታሪኽና ንድሕሪት ተመሊስና እንተተወከስና፡ ብ1988 ዓ.ም ንህዝቢ ሽዕብ፣ ብ1974 ዓ.ም ንህዝቢ አቐርደት፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ደርጊ አብ ልዕሊ ንጹሃት ዜጋታትና ጅምላዊ ጭፍጨፋ ዝፈጸመሉን ንጹሃት ብጥይትን ዓረርን ዝሃለቑሉ ዘሰቅቕ ፍጻሎ። ብርግጽ ከኣ ምስልን ዝኸርን እዚ ፍጻሎ፡ ግዜ ዘይብልሎ ንሕልናና ዘቐሰለ አብ ዝኸርታትና አሰር ዝገደፈልና፡ ሓድጊ መግዛእታዊ ጸላም ታሪኽና እዩ። እዚ ፋሽስታዊ ፍጻሎ፡ እንተ ብወዝቢ እንተ ብመደብ ዕለተ-ሰንበት ዝተፈጸመ ብምዃን፡ መግለጺ ዓሚቕ ሓዘንና “ጸላም ሰንበት” ሰሚናዮ። ግን ከኣ ከምቲ ገዛእትና ዝተመነዮዎ ክሳድና ኣድኒና፣ ዕጥቅና ዘዘለቑና ዘይኮነስ፡ ሕድሪ ሰማእታትና ከነተግብር፡ ንግዳያትና ብነጻነት ክንድብሶም፡ ብጽንዓት ተቓሊስና፡ ሓድሽ ምዕራፍ ታሪኽ አበሰርና።

ነዚ ጸላም ታሪኽ ምዕራፍና፡ ንድሕሪት ተመሊስና ቁሰልና ክንሓክኽ ዝገበረና፡ አብዛ እልፊ አእላፍ ዋጋ ዝተኸፍላ፡ ብነጻነት ተደቢሳ ዝበልናዮ ውልዶ ኤርትራና፡ ወራሽ ዓራት ሕሉፋት ባዕዳውያን ገዛእቲ ዝኾነ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ካልእ “ጸላም ሰንበት” አብ ልዕሊ ንጹሃት መንእሰያትና ብምፍጻሎ። ዕለተ ሰንበት 03 ሚያዝያ 2016 ዓ.ም አብ ቅድሚ ህዝቢ አስመራ፡ ብተመልከተለይ ኣድራጋ ጠያይቲ፡ ንጹሃት መናእሰያት ደቁ አብ ቅድሚ ዓይኑ አብ ጽርግያታት ክስጥሑ ጌርዎም። እዚ ፍጻሎ፡ ብባህሪኡን አተገባብርኡን አብ ዕለተ ሰንበት ዝተፈጸመ፡ ነታ ብነጻነት ዝተደበሰናዮ “ጸላም ሰንበት” ዝደገመ ናይ ደመኛ ጸላእቲ ህዝብታት ኤርትራ ተግባራዊ መግለጺዮ።

ብርግጽ ፍሉይነት ናይዚ ፍጻሎ፡ አብ ቅድሚ ህዝብን አብ ኣደባባይን ብምዃን እዩ። ካልኣት ነዚ ፍጻሎ ዝዓረገ፡ አብ ስንጭርታትን ጎበታትን፤ ምስጢራዊ አብያተ ማእሰርታትን ሸላታትን ብዙሓት ነጋሪ ዘይረኽቡ፡ ብደም ንጹሃት ዝተሰነዱ ገበናዊ ማህደራት ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ መለኦምዮም። እዚ ፍጻሎ ከምቲ አብ ልዕሊ ሰንኩላን ማይ-ሓባር አብ ጸምጸም በረኻ ዝተኸየደ ጭፍጨፋ ኣይኮነን። እዚ ፍጻሎ፡ ከምቲ አብ ከውታ-ለይቲ አብ ቤት ማእሰርቲ ዓዲ-አበይቶ ዝተገብረ ጅምላዊ ጭፍጨፋ፡ ካብ ህዝቢ ዝተመስጠረ ኣይኮነን። እዚ ፍጻሎ ከምቲ ህልቂት ላምፔዱሳን ግዳያት ዳዕሽን አብ ስግራ-ዓዲ ብጅምላ ሃሊቆም፡ መርድእ ጥራይ ዝተነግረሎም ንጹሃት ዜጋታትና ናይ ማዕደ-ሞት ኣይኮነን። እዚ ፍጻሎ አብ ቅርጽ ህዝብታት ኤርትራ ዝተፈጸመዮ። ብኢሳይያስ/ህግደፍ፡ አብ ልዕሊ ህዝብታት ኤርትራ ዝተፈጸመ ጨካን ጨፍጨፋ፡ ብክቱር ንዕቕታትን ትምክሕትን ዝተላዕጠጠ ጽዑቕ መግለጺ ፋሽስታዊ ተግባርዮ።

ፋሽስታዊ ተግባር ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ግን አብዚ ደው-ዝበለ ኣይኮነን። መላእ ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፡ ነበርቲ ከተማ ኣስመራ ከኣ ብፍላይ፡ በዚ ጅምላዊ ጨፍጨፋ ዘመንግ ከብደም ተቐሪጾም፡ ብከቢድ ሓዘን ተጎቢኦም እናሃለዉ፡ ካልእ ፋሽስታዊ ባህሪ-ዝዓደሎ ጸረ ህዝቢ ተግባር ካብ ምፍጻም ዓዲ ኣይወዓለን። ብ06 ሚያዝያ 2016 ዓ.ም አብ ከተማ ኣስመራ ከባቢ ቀሓውታ፣ ሰንበልን ጎዳይናን ብኣሽሓት ዝቁጸሩ ኣባይቲ ከፍርስ ውዲሉ። እዚ ተግባር፡ ካብቲ ዝቐደመ ህልቂት መንእሰያትና ብዘይፍለ፡ ዜጋታት ብህይወቶም እናሃለዉ ብጅምላ ናብ ምድራዊ-ሲኦል ብምድርባይ፡ ብፋሽስታዊ ሓለንጉ ንምቕጻም ዝዓለመ ጸረ-ህዝቢ ውዲትዮ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ብዋጋ ሉኡላውነትን ክብርታትን ህዝብታት ኤርትራ፡ መጻኢ ህልውንኦም አብ ሓደጋ ዘእቲ ፖለቲካዊ ቁማር ክጸወት እንከሎ ካብዚ ባህሪ ዝነቅልዮ። ምስቲ ስዑዲ-ዓረብ ዝመርሖ ወተሃደራዊ ልፍንቲ ምምሕላሙ ናይዚ ፖለቲካዊ ምንዘርና ጽዑቕ መግለጺዮ። ብሽም “ምቕያር ባጤራ ናቕፋ” ሕሉብን ንጹፍን ሃብቲ ህዝብታት ኤርትራ ብምህጋር፡ አጥሚዶ ክገዝእ ክብገስ እንከሎ፡ ባህሪ-ዝዓደሎ መንነቱዮ። ካብ መላእ ህዝብታት ኤርትራ ተነጹሉ፡ ፎእ አብ ዝተባህለሉ እዋን፡ ኤርትራዊ መበቆል ንዘለዎም ንስለ ኤርትራን ህዝባን ዕንቅፋትኳ ሃሪሙ-ዎም ዘይፈልጥ፡ ብዓሚቕ ናይ መንነት ቅልውላው ንዝሰጥዮ ብምስሉን ባህሪኡን ብምምልማል፡ ናይ ጥፍኣት ተልእኾ የዕጠቑ ከዋፍር እንከሎ፡ ካብዚ ጸረ-ህዝቢ ኣጀንድኡ ብምንቃልዮ። እዚ ደመኛ ጸላእ መላእ ህዝብታት ኤርትራን ደሞክራሲያውያን ሓይልታትን፡ ዕድሚኡ ዕድሙ-ኩኩናይ ደርሆ ምግባሩ፡ ዳግማይ “ጸላም ሰንበት” ዘይንርኤላ ኤርትራ ምፍጣርዮ። ንኩሎም ግዳያትና፡ ምድባሰዮ!!

ፖሎቲካዊ አመንገራት ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ

አብዙ ሰሙንዚ ብስእላዊ መግለጺ ተሰንዮ፡ ሓደ ውዑይ ዜና በቲይን በቲይን ክቃላሕ ቀንዮ። እዚ ብዓውታ ክቃላሕ ዝሰማዕናዮ ወረ፡ ንፖሎቲካዊ አመንገራት ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ጥራሕ ዝባኑ ዘውጽእ ጭቡጥ መረዳኢታዮ። እቲ ኩሉ ብዜናዊ ማዕከናት ክፍኖ ዝቐየዮ ወረ፡ ካብቶም ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ማሪኹ ኣሲሩዎም ክነሱ፡ ሃለዎቶም ክሒዱዎ ዝጸንሑ ጁቡታውያን ወታደራት፡ ብመንገዲ ቀጠር ኣቢሎም ናብ ሃገርም ተመለሶም ዝብል ውዑይ ዜና እዩ። ብቐዳምነት፡ ነቶም ኣብ ምንጋጋ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ተቐርቂሮም፡ ሃለዎቶም ክሒዱዎም ዝጸንሑ ምሩኻት ወታደራት ጅቡትን ስድራ-ቤታቶም እንቋዕ ኣሓጎሶም፤ እንቋዕ ንፋስ ኣዱንያ ክርእዩ ኣብቀደም ንብል።

ናብ ቀንዲ ዘበገሰና ኣርእስቲ ክንምለስ። ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ብሓደ ወገን፡ ንዝማረኹም ወታደራት ጅቡቲ ሃለዎቶም ከፍልጥ፡ ናብ ዓዶም ክመልሶም፡ በቲ ካልእ ድማ፡ ዝተማረኹ ወታደራቱ ክቐበል፡ ብዝተፈላለዩ ኣካላት ሕቶታት ክቐርቡሉን፡ መተሓሳሰቢታት ክወሃቦን ጸኒሑ እዩ። እንተኾነ ግን፡ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ ንዓቐብ ዝኣፋ፡ "ዝማረኹዎም ወታደራት ጅቡቲ የለዉን" እናበለ ብተደጋጋሚ 'ኣሉ' ክብልን ክኸሕድን ጸኒሑ እዩ።

መንግስቲ ቀጠር፡ ንፕረዚደንት ሃገረ ጅቡትን ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስን ኣብ ሃገሩ ጸዊዑ፡ ከዘራርቦም ፈቲኑ ከምዝነበረውን ይፍለጥ። ፕረዚደንት ሃገረ ጅቡቲ፡ ምስቲ ንሃለዎት ዝተማረኹ ወታደራቱ ዝኸሓደን፡ ምለሰልና ኢሎም ተማሕጺኖም ዝሓንገደን ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ ኣይራኽብን እዩ፡ ብምባል ናብ ሃገሩ ከምዝተመለሰ ናይ ቀረባ ተዘክሮና እዩ።

እንተኾነ ግን፡ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ ብጉዳይ ሙሩኻት ሃገረ ጅቡቲ፡ ኣሉ-ቀጣን ኢሉ ጸኒዑ ክቐጽል ኣይመረጸን። ንርኡይ ሓቂ ምኽሓድ፡ ብብዙሕ ምኽንያታት ንውልቃውን ጉጅላውን ስልጣኑ ዘዋጸኦ ኮይኑ ኣይረኽቦን። ትማሊ ዓኽ እንቱፍ ኢሉ ዝተፍኦ ተመሊሱ ክልሕሳ፡ ዘገድዶ ዝዓበዩ ውልቃዊ ይኹን ጉጅላዊ ረብሓ እንተረኽቡ፡ ትማሊ ከምዚኣ ኢሊ ነይረ ኢሉ ርእሱ ዝሓሰቡን ሕንኽ ዝብለሉ ውሽጣዊ ሓሰኻ የብሉን። ንጉጅላዊ ስልጣኑ ትጠቅምን ካዝናኡ ዝመልኦላን 'ባብ' እንተረኽቡ፡ ነውሪ ዝበሃል ኣይፈልጥን፤ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ክብሪ ህዝብን ሃገርን ብምሕሳር ከም ነፋሒቶ ክቀያየር ዘይእግሞ ኣመንገራዊ ፖሎቲካዊ ባህርያት ዝተዓደለ ነውራም ስርዓት እዩ።

እዚ ኣብ ላዕሊ ክንጠቐሶ ዝፈተና፡ ከም ሓደ መግለጺ ፖሎቲካዊ ኣመንገራት ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ ምኅኑ ንምእማት ደኣምበር ናይ መጀመርታ እዋኑ ከምዘይኮነ ግን፡ ክነስምረሉ ንደሊ። ነዚ ኣልዒልናዮ ዘሎና ኣርእስቲ ዘራጉዱ፡ ዝተፈላለዩ ሓቕታት ብምጥቃስ ክንድርዖ ኢና።

መራሒ ሃገረ ዒራቕ ነበር ፕረዚዳንት ሳዳም ሑሴን፡ ኣብ ዕድመ ስልጣኑ፡ ሃገሩ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ጎብለል ክትከውን ከይተሓለለ ይሰርሕ ምንባሩ ይዝንተውሉ እዩ። ኣብ ምጅማር 90ታት ምስ ናይ ከባቢኡ ሃገራት ናብ ዕሙር ወታደራዊ ኮናት ዝተሸመመሉ እዋን ምንባሩ ዝዘከር እዩ። ምስ ኢራን ኣብ ከቢድ ደማዊ ኮናት ዝተጸምደሉ፡ ንሃገረ ኮውት ወሪሩ ክሕዝ ዝፈተነሉ እዋን ነበረ። ካብዚ ሓሊፉ፡ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ፡ ንጂኦ ፖሎቲካውን ቁጠባውን ረብሓ ልዕሊ ሓያል ሃገር ኣሜሪካ ክዳፋእን፡ ከም ካልኦት መራሕቲ ሃገራት ኣዕራብ ምእዙዝ ምኅን ክኣቢ ዝተራእየሉ እዋን እዩ።

ኣብዚ እዋንዚ ነይሩ መንግስቲ ኣሜሪካ፡ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ዘተኣማምን ልዕልነታ ንምውሓስ፡ ንፕረዚደንት ዒራቕ ነበር ሳዳም ሑሴን፡ "ሰብ ዘጥፍእ ከሚካላዊ ኣጽዋር ይሰርሕ ኣሎ" ብምባል ክትውንጅሎ ዝጀመረት። ምስ ካልኦት መሸርኽታ ብምኅን ድማ፡ ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ሳዳም ሑሴን፡ ብእዉጅ ኮናት ዝወለዐት። ኣብ

ማእከላይ ምብራቅ ብአሜሪካ ዝተመርሖ ሓይል ወጥቲ ኣብ ዝተወለዓሉ እዋን፡ መርገጺ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ እንታይ ነበረ ዝብል ሕቶ፡ ብቐንዱ ክነትኩረሉ ዝተበገሰና ኣርእስቲ ምዃኑ ኣይሰሓትን።

ኣብቲ እዋንቲ፡ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ ደጋፊ ወታደራዊ ወራር ኣመሪካን መሻርኽታን ብምዃን፡ ናይ ኣሜሪካ ናይ ውግእ ነፈርቲ፡ ካብ ኤርትራ እናተበገሰ፡ ኣብ ዓራቕ ደብዳቤ ከካይዳ ድሉው ምዃኑ ኣረጋገጹ ነበረ። እንተኾነ ግን፡ መንግስቲ ኣሜሪካ፡ ንርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ ገጽ ኣይሃቦን። ስለዚ ድማ፡ ኤርትራ ናይ ውግእ ነፈርቲ መበገሲ ክትከውን ኣይተመረጸትን። እዚ ንርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ ዘጋጠሞን ዘደቀሶን ዘሕፍር ግብረ መልሲ እዩ። ኣሜሪካን መሻርኽታን፡ ኣብ ዓራቕ ዘካየደሉ ውግእ፡ ብስዕረት ሳዳም ሑሴን ተዛዘመ። ሳዳም ሑሴን ድማ ካብ ተሓቢኡሉ ዝነበረ ጉድጓድ ተወጢጦ ወጺኡ፡ ብማሕንቕቲ ንሞት ተፈረደ። ሃገረ ዓራቕ ድማ፡ ኣብ ክትወጸ ዘይትኸእል ፖሎቲካዊ ቅልውላው ተሸመመት።

እንተኾነ ግን፡ እቲ ኣብ ልዕሊ ሳዳም ሑሴን፡ መንቀሊ ወጥቲ ተባሂሉ ዝተወርየሉ፡ “ሰብ ዘጥፍእ ከሚካላዊ ኣጽዋር” ኣብ ሃገረ ዓራቕ ኣሰሩ ኣይተረኸበን፤ ካብ ወጋሕትኡውን፡ መንግስቲ ኣሜሪካ፡ ጭቡጥ መጽናዕቲ ስለዝነበሮ ዘይኮነስ፡ ኣብ ማ/ምብራቕ፡ ንዕኡ ዘይምእዘዝ ጎብለል መንግስቲ ክህሉ ንረብሓኡ ስለዘይኮነ፡ ንምእላዩ ዝተማህዘ ስልቲ ምንባሩ ዝሰሓት ኣይኮነን። ከም ውጽኢቲ ድማ፡ ህዝቢ ዓራቕ፡ ኣብ ክወጸ ዘይክእል ዓሌታዊ ግጭት ተደቕዲቑ፡ ሃገሩ መዐንደሪ ግብረ-ሸበራዊ ጉጅለ ዳዕሽ(ኣይ-ኤስ-ኣይ-ኤስ) ኮይና ኣላ።

ወዮ ትማሊ፡ ንወራር መንግስቲ ኣሜሪካን መሻርኽታን ደገፉ፡ ነፈርቲ ወጥቲ ካብ ኤርትራ እናተበገሰ ኣብ ልዕሊ ስርዓት ሳዳም ሑሴን ደብዳቤ ከካይዳ ዝፈቐደ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስን ኮራኽ-ናንክ እንታይ ክብሉ ጀመሩ ዝብል ሕቶ ምርኣይ ኣገዳሲ እዩ። “ምምሕዳር ኣሜሪካ፡ ጂኦ ፖሎቲካዊ ረብሓኡ ንምርግጽ ክብል፡ ኣብ ልዕሊ ዓራቕ ብዘካየደ ወራር፡ ሃገረ ዓራቕ ኣብ ክትወጸ ዘይትኸእል ዓዘቕቲ ተሸሚማ” እናበለ፡ ኣብ ልዕሊ ምምሕዳር ኣሜሪካ ኣጸብዕቱ ቀሲሩ ክዘልፎም ተራእዮ።

ትማሊ እንታይ ስለዝደለየ ደጋፊ ወራር ኣሜሪካን መሻርኽታን ኮይኑ ክተሓጋገዝ ድሉውነት ኣርእዩ፡ እንደገና ተሰልቢጦ፡ ተቐምጦ ወራር ኣሜሪካን መሻርኽታን ኮነ፡ ዝብል ሕቶ መልሲ የድልዮ። ከም ዝፍለጥ፡ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ መንግስቲ ኣሜሪካ ኣብ ልዕሊ መራሕ ዓራቕ ነበር፡ ሳዳም ሑሴን ወጥቲ ንምውላዕ ምሽብሻብ ኣብ ዝጀመረሉ እዋን፡ ደገፉ ዝገለጸን ናይ ወጥቲ ነፈርቲ ካብ ኤርትራ እናተበገሰ ክድብድብ ዝፈቐደ፡ ትም ኢሉ ንጽድቂ ኣይነበረን፤ ወይ ድማ መርትዖ ስለዝረኸበ ኣይኮነን፤ እንታይ ደኣ፡ ካብቲ ንመንግስቲ ሳዳም ሑሴን ንምውጋድ ዝተበጀተ ቢልዮናት ደላራት፡ ተቐዳሲ ንምዃን ካብ ዝነበሮ ስሱዕ ውልቃውን ጉጅላውን ረብሓ ዝቐለ እዩ ነይሩ። እንተኾነ ግን፡ መንግስቲ ኣሜሪካ፡ ንናይ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ “ክንተሓባበር ድሉዋት ኢና” ዝብል መርገጺ ኣይተቐበሎን። ብምዃኑውን ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ ማይ ዓሚኹ ተረፈ። እቲ ኩሉ ዘስመየ ተቐውሞን ኩነኔን ቀንዲ መበገሲኡ ድማ ካብቲ ንወራር ዓራቕ ዝተዳለወ ዝዚፍ ወታደራዊ ባጀት ከንቀላውጥ ዕድል ስለዘይረኸበ ጥራሕ ምዃኑ ንምርግጽ ዘጸግም ኣይኮነን። እምበኣርከስ፡ ኣብ ዝተደርካዩ ዘይምውዓል፡ ኣብ ዝወግዳካዩ ዘይምሕዳር ዝበሃል፡ ፖሎቲካዊ ምንዘርና ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ እዚ ከም ጭቡጥ መረጋገጺ ንወስደ።

ንፖሎቲካዊ ኣመንዘራነት ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስን ጉጅለኡን ናይ ቀረባ እዋን ተወሳኺ መረዳእታ ብምቕራብ ኣዕሪና ክነራጉዶ። ኩላትና ከም ንፈልጦ፡ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፡ ኣብ ዘበነ ስልጣኑ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብታት ኤርትራ ዘውረዶ በደልን ዕንወትን ቆጸርካ ዝውዳእ ኣይኮነን። ሕሉፍ ሓሊፉ፡ ህዝብን ሃገርን ንሓደጋ ብርሰትን ምብትታንን እናቃለዐ ዝመጸ ስርዓት ምዃኑ ንኹሉ ከም ጸሓይ ቀትሪ በሪሁ ኣሎ።

ኣብ ገዛእ ህዝቡን ሃገሩን ምሒር ዝጨከነ ትምክሖተኛ ጉጅለ፡ ሃርጎም ድልዮቱ ከማልእ፡ እዛ ንእሽቶ ሃገረ ኤርትራ ልቡ ኣይመልኣትሉን። ስለዚ ክንዮ ኤርትራ፡ ሃብቲ ጎረብቲ ህዝብታትን ሃገራትን ክዘምት ናብ ዘይሕጋዊ ንግዲ ክዋፈር ግዱድ እዩ። ክሳብ ሃገራት ዓባይቲ ቃላያት ዝተገደዙሉ ምክንያት ድማ ናይዚ ሓቂዚ መረጋገጺ እዩ። ነዚ ስሱዕ ድልዮታትዚ ዝጸብኡ ሓይልታት ድማ ጸላእቱ ምዃኖም ዘይተርፍ እዩ። ካብዚ ትምክሖተኛን ብስዕዐ ዝዓወረ ሓንጎል ኢሳይያስን ጉጅለኡን፡ “ብሰላም ተኸባቢርካ ምንባርን፡ ብሓባር ማዕረ ተጠቃሚ ምዃን” ዝብል ቅኑዕ መርሆ ክኸተል ዘይሕለም እዩ። ኣደናገሩ ይኹን ሸዊዱ ዝሰለፍ ፍሉይ ረብሓ፡

ብሓይልን ዓመጽን ክረኸቦ ምንቃዱ ዘይተርፎ እዩ። ካብዚ ትምክሕተኛ፣ ስሱዕን ጸረ ሰላምን ባህርያቱ ነቐሉ እዩ። ምስ ኩለን ብምድርን ብባሕርን ንሃገርና ዝዳወባ ኅረባብቲ ሃገራትን መንግስታትን ኣብ ሓጸርቲ ዓመታት፣ ናይ ከፍት ሓዊ ክኣጉድ ዝረኣዮ። ሕሉፍ ሓሊፉ ድማ፣ ንመናሓንሕቲ ዝኾና ኅረባብቲ መንግስታት፣ ብተዘዋዋሪ ንምድኻም፣ ምስ ግብረ ሽበራዊ ጉጅለታት ከይተረፈ፣ ዕርክነት ገይሩ፣ ከሰልጥን፣ ከዕጥቕን ከዋፍርን ዝተራእዮ። ኣብዚ መዳይዚ፣ ከም ቀንዲ ኣብነት ዝጥቀስ፣ ምስ ግብረ ሽበራዊ ጉጅለ ኣል-ሸባብ ዝመስረቶ እኩይ ዝምድና እዩ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፣ ካብ ሃገርና ሰጊሩ፣ ንዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ክሕምስን ሉኣላዊ ግዝኣት ጅቡቲ ክደፍርን ምስ ተራእዮ፣ ብወድብ ሕቡራት መንግስታት ማዕቀብ ከምዝተበየኡ እንፈልጦ እዩ። ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስን ጉጅልኡን፣ በዚ ማዕቀብዚ ተዳሂሎም ዓቕሎም ጸቢቡዎም፣ እዚ ውሳኔዚ ብቕንዱ ብኣሜሪካ ዝተሃንደሰ እዩ ብምባል፣ ኣብ ልዕሊ ምምሕዳር ኣሜሪካ ዘየሰምየ መረረን ዘዩልዎ ክስን ኣይነበረን። ካብዚ ብዝኸፍኦ ድማ፣ ምስቲ ንልዕሊ 10 ዓመታት ብማዕቀብ እናተሳቐየን፣ ምስ ሓያላት መንግስታት ተፋጢጡ ዝጸንሐን መንግስቲ ኢራን ብምውጋን፣ እሙን ልኡኽ ኮይኑ፣ ንዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ብዝኸፍኦ ንምሕማስ ስርሐይ ኢሉ ተታሓሓዞ። ብዓቕሊ ጸበት ተወጢሩ ዕብዳን ተዓዛዚሩዎ፣ ንኣልሸባብ ብምድጋፍ፣ ነዚ ዞባዚ ንምሕምስ ዘካየዱ ፈተነ ኣይሰለጠን። እኔ ደኣስ በብእዋኑ ዝዘርግሐን ኣጸብዕቲ እናተቐርጸ፣ ነዋሕ መልሓሱ እናጎደመት መጸ። ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ ገጹ ናብ ምብራቕ ብምዛር፣ ኣብ ዞባ ማእከላይ ምብራቕ ናይ መንግስቲ ኢራን ልዕልነት ከተግብር፣ ነቲ ኣብ ሃገረ የመን ዝተወለዐ ቅልውላው ተበሊጹ፣ ንተቐወምቲ ዓሌት ሸዓ ዝኾኑ ሓይልታት ሑቲ፣ ኣብ ምስልጣን፣ ምዕጥቕን ምውፋርን ተጸመደ። ሓልታት ሑቲ፣ ብመንግስቲ ኢራን ዝተወሰነሎም ደገፍ፣ ካብ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ እናተቐበሉ፣ ንኣድሽ መራሒ የመን ፕረዚደንት ዓብዱራቦ መንሱር ሓዲ ብምድፋእ፣ ዓባይቲ ከተማታት እታ ሃገር እናተቐጸጸረ ክኸይድ ተራእዮ።

ኣብ የመን፣ ዓሌት ሸዓ ዝኾነ ምንቅስቓስ ሑቲ እናተጠናኸረን እናተሰፋሕፍሐን ምኻዱ፣ ልዕልነት ኢራን ኣብ ማ/ምብራቕ ጥጡሕ ባይታ ዝምድምድ ምኻኑ ዝተገንዘበ ንጉሳዊ ስልጣን ስዑዲ፣ ነዚ ኩነታትዚ ትም-ኢሉ ኣማዕድዩ ክርእዩ ኣይመረጸን። እኔ ደኣስ፣ ንምስፍሕፋሕ ሓይልታት ሑቲ ብምዕጋት፣ ጽልዋ ኢራን ንምድኻም፣ ስዑዲ ትመርሖ ትሸግተ ሃገራት ኣዕራብ ዝሓቕፈ ወታደራዊ ጥምረት ብምቕም፣ ኣንጻር ሓይልታት ሑቲ፣ ወታደራዊ ወፍሪ ከካይድ ወሰነ።

ምስዚ ኩነታትዚ ብዝተኣሳሰረ፣ ኤርትራ ብጂኦግራፊያዊ ኣቀማምጣኡ፣ ነቲ ኣብ የመን ዝካየድ ወታደራዊ ወፍሪ ኣገዳሲት ምኻና ጥራሕ ዘይኮነስ፣ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፣ ናይ መንግስቲ ኢራን እሙን ልኡኽ ኮይኑ፣ ንሓይልታት ሑቲ ከሰልጥን፣ ከዕጥቕን ዘዋፍርን መንግስቲ ምኻኑ ተገንዘባ። ስለዚ ወታደራዊ ወፍሪን፣ ኣንጻር ሑቲ ክዕወት እንተኾይኑ፣ ንርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፣ ብሓደ ወገን፣ ካብ መንግስቲ ኢራን ዝረኸቦ ሑርንቶ ንላዕሊ ከምዝምውለኦ ከረጋግጸሎ፣ በቲ ካልእ ድማ፣ በቲ ሒዞዎ ዝመጸ ኣንፈት ከይቅጽል ዝገብር፣ ተጽዕኖ ከዕርፉሉ ግድን ነበረ። ስለዝኾነውን፣ “ኤርትራ ምስ ሓይልታት ሑቲ ወጊና ኣብ የመን ኢዳ ተእቲ ኣላ” ዝብል ክሲ ኣብ ልዕሊ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ ሰንዘሩ።

ርእሰ-ፋሽስት ኢሳይያስ፣ ጸቢብ ጉጅላውን ውልቃውን ረብሓምበር ነባሪ ዝበሃል ዕርክነት ኣይእንታዩን። ኣብ ሓጸር ይኹን ኣብ ነዊሕ እዋን፣ ምስ ስዑዲ ትመርሖ ወታደራዊ ጥምረት ምውጋን፣ እቲ ዝረኸቦ ጉናዖ ዝዘይድ ኮይኑ እንተረኸቡዎ፣ ምስ መንግስቲ ኢራን ዝጸንሖ ዝምድና ክበትኽን፣ ንሓይልታት ሑቲ ኣሕሊፉ ንበላዒ ክህዞም፣ ዝእግሞ ባህሪ ኣይተዓደለን። በዚ ምኽንያት፣ ብመንገዲ ወጻኢ ጉዳይ ሚኒስቴሩ ኣቢሉ፣ ነቲ ዝወረደ ክሲ ብቐጽበት ኣሉታ ሃበሉ። ጊዜ ከይወሰደ ድማ፣ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ፣ ናብ ስዑዲ-ዓረብ ገይሹ፣ ምስ ንጉስ ሳልማን ተራኸቦ። ሸዑ ንሸዑ ድማ፣ ምስቲ ስዑዲ ትመርሖ ወታደራዊ ጥምረት ክተሓባበር ድሉው ምኻኑ ኣረጋገጸ። ነፈርቲ ከፍት እቲ ጥምረት፣ ካብ ወደብና ዓሰብ እናተበገሳ ኣብ የመን ደብዳብ ከካይዳ መዕርፎ ነፈርቲ ፈቐደ። ልዕሊኡ ድማ፣ ካብ 300 ክሳብ 400 ዝኾኑ ወታደራት ኤርትራ፣ ምስቲ ስዑዲ ትመርሖ ዘላ ወታደራዊ ጥምረት ተወሃሂዶም ክወፍሩ ድሉው ምኻኑ ከምዘረጋገጸ ይሕበር እዩ።

ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስን ጉጅልኡን፣ ትማሊ-ትማሊ፣ ልኡኻት መንግስቲ ኢራን ኮይኖም፣ ንሓይልታት ሑቲ ደጊፎም ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ሃገረ የመን ኢዶም ብምእታው፣ ንህዝብታት ኤርትራ ምስ ህዝቢ የመን ጽልእን

ቅርሕንት ክተኸሉ ጸኒሖም እዮም። ምእንቲ ምንታይ እንተተባሂሉ፡ ብሰንኪ ማዕቀብ ካብ ዝወረደም ተነጽሎን ቁጠባዊ ማሕንቕን ንምድሓን ዝዓለመ እዩ፤ ሎሚ ድማ፡ ግልብጥ ኢሎም፡ ብመንግስቲ ስዑድን መሻርኽታን ዝተኣትዎሎም መብጽዓን ብኡ ተሞኽልዮም ከሐድሱዎ ዝልህልሁሉ ዘለዉ ዲፕሎማሲያዊ ዝምድና ናይ ምሕዳስ ጥሙሕን ምርዋይ፡ ነቲ ምስ ህዝቢ የመን ዝተኸሉዎ ጽልኢ መሊሱ ዘዕመቕ መርገጺ ሒዞም ኣሎዉ። ሕሉፍ ሓሊፉ እዚ ምስ ስዑድን ካልኣት ሃገራት ኣዕራብን ዝገብሩዎ ዘለዉ ዝምድና፡ ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃን ከባቢ ቀይሕ ባሕርን ዝረኣ ምንቅስቓስ ግብረ ሽቦራ ንምቁጽጻር ምዃኑ ክልፍልፉ ይስምዑ እዮም። “መን መርዓት ምስ በለኪ ትኮሓሊ” ዝብል ምስላ ኣበው ዘዘኻኸር እዩ። ርእሰ ፋሽሽት ኢሳይያስ፡ ንጸቢብ ውልቃውን ጉጅላውን ረብሕኡ ክብል፡ ምስ ግብረ ሽቦራዊ ጉጅለታት ተሻራኽ፡ ሰላም ዞባና ክዘርግምበር፡ ምንቅስቓስ ግብረ ሽቦራ ክቆጸጸር ወፊሩ ኣይፈልጥን። እዞን መሻርኽቲ ተባሂለን ዝሰመያ ዘለዋ፡ ሃገራት ኣዕራብ ድማ፡ ኣብ ማእከላይ ምብራቕ ምንቅስቓስ ግብረ ሽቦራዊ ጉጅለ ዳዕሽ ክስዕርር ኣብ ምግባር ብድሕሪት ኮይነን ዝምውላ እዮን እናተባሃላ ዝሕመያ ደኣምበር፡ ኣንጻር ጥሩፍ ሃይማኖታዊ ምንቅስቓስ ብዕቱብነት ክቃለሳ ተራእዮን ዝፈልጣ ኣይኮናን።

ኣብ ላዕሊ ክንገልጸ ከም ዝጸናሕና፡ ንፖሎቲካዊ ኣመንዝራነት ርእሰ ፋሽሽት ኢሳይያስን ጉጅልኡን፡ ዝተፈላለዩ ኣብነታት እናጠቐስና ዝያዳ ክንኩልዎ ምኽኣልና። ንሕጂ ግን እዞም ኣቐሚጥናዮም ዘሎና ዓባይቲ ነጥብታት ይኣኸሉና እዮም ንብል። ኣብዚ ኣርእስቲዚ ብቐንዱ ክነትኩረሉ እንደሊ ዘሎና ዓቢ ቁምነገር፡ ኣመንዝራዊ ባህርያት ርእሰ ፋሽሽት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ክብሪ ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ጥራሕ ዘሕሰረ ዘይምዃኑ እዩ። እኔ ደኣስ፡ ምስ ፈተውቲ ጎረባብቲ ህዝብታትን መንግስታትን ዘይንቀል ጽልኢ እናተኸለ ዝኸይድ ዘሎ ሰራም ባህርያት ምዃኑ እዩ። ስለዝኾነውን ብርእሰ ፋሽሽት ኢሳይያስ/ህግደፍ ኣብ ልዕሊ ህዝብታትናን ሃገርናን፡ በብእዋኑ ዝዝንብዩ ዘለዉ ናይ ውሽጥን ደገን ሓደጋታት፡ ብህጹጽ ንምዕጻፍ፡ ዓቕምታት ህዝብታትናን ፖሎቲካዊ ሓይልታትናን ኣብ ቅኑዓት ዕላማታትን ንጹራት መትከላዊ እምነታትን ተመስሪትና ብተወፋይነት ካብ ምቅላስ ወጻኢ ኣማራጺ ከምዘይብልና ንምዝኸኻር እዩ። ውድብና ሰደግኤ ከም ወትሩ፡ ሓድነት ህዝብታትና ኣብ ክሊ ብዙሕነታዊ ክውንነቶም ብዘተኣማምን ዘውሕስ፡ ድልዮታቶም፣ ትጽቢታቶምም እምነታቶምን መሰረት ዝገበሩ፡ ዕላማታትን መትከላዊ እምነታትን ብምሕንጻጽ፡ ምስ ኩሎም ፖሎቲካዊ ሓይልታት ዓቕምታቱ ኣወሃሂዱ፡ ኣብ ምድሓን ህዝብን ሃገር ኤርትራ ብተወፋይነት ክቃለስ ድሉው ምዃኑ የረጋግጽ።

መንእሰያት ህግደፍ፡ እሙን መጋበርያ ፋሽሽትነት

ፋሽሽታዊ ስርዓት ኢሳይያስ፡ ዕድመ ፖሎቲካዊ ስልጣኑ ንምንዋሕ ይኹን ውሽጣዊ ዓቕሙ ንምጥንኻር ኣሎዉ ዝበሃሉ ስልትታት ክኸተል ዝጀመረ፡ ካብ ጽባሕ ነጻነት ሃገር ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ገና ካብ እዋን ብረታዊ ተጋድሎና እዩ። ኣብ እዋን ብረታዊ ተጋድሎና፡ ኣብ ሓራ መሬት ይኹን ኣብ ንጻ ጸላኢ ዝተወደቡ ናይ ሓፋሽ ማሕበራትን ውሽጣዊ ስርዓትን፡ ሃገራዊ ነጻነትና ኣብ ምርግጋጽ፡ ታሪኽ ዘይርሰዎ ጅግንነት ከምዝፈጸሙ እንፈልጦ እዩ።

ኣብ ውሽጢ ህ.ግ.ሓ.ኤ ብሕቡእ ተጻፍዩ ዝገበለ ኤርትራዊ ማሕበርነታዊ ሰልፊ(ኤማስ)፡ ብሓደ ወገን፡ ብረታዊ ተጋድሎና ብዓወት ክዛዘም ዝተጻወቶ ተራ ኣይርሳዕንዩ፤ በቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ናይ ኢሳይያስ ዝና ኣብ ምብራኽ ይኹን፡ ዲሞክራሲያዊ ሕቶ ዘልዓሉን ፍሉይ ርእይቶ ዘንጸባረቐን ሓርበኛታትን ዲሞክራሲያውያንን ተጋደልቲ፡ እናሰለለ ኣብ ቀይዲ ብምእታው ኣብ ሜዳታትን ስንጭሮታትን ኤርትራ ክሓቁ ዝገበረ፡ ነዚ ሎሚ እንኣልፎ ዘሎና መወዳደርቲ ዘይርከቦ ጸረ ዲሞክራሲያዊ ምሕደራን ዓፈናን መሰረት ብምድኳን፡ ታሪኽ ይቕረ ዘይብለሉ ገበን ዝፈጸመ ሕቡእ ሰልፊ እዩ፤ ርእሰ ፋሽሽት ኢሳይያስ፡ ኣብ ነዊሕን መሪርን ነጻነታዊ ተጋድሎና፡ ብሓደ ወገን ብረታዊ ተጋድሎና ኣብ ምዕዋት ዕዙዝ ተራ ዝነበሮም፡ በቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ነዚ ሎሚ ገቢቱም ዘሎ ፖሎቲካዊ ስልጣን ጥጡሕ ባይታ ዝፈጥሩ እሙናት መሳርሒ ሕቡኣትን ቅሉዓትን ውደባታት እናመሰረተ ከም ዝመጸ ዘይንርስዎ እዩ።

ካብ ጽባሕ ሃገራዊ ነጻነት ጀሚሩ ድማ፡ ኣብ ውሻጢ ህዝብታትና ዝነበሩ፡ ክፉእ ገጽ ፋሽሽታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ዘጸባብቐ፡ ቃንዛን ኣውያትን ህዝብታትና ሰማዒ ከይረክብ ለይትን ቀትርን ዝሸቅሉ እሙናት ማሕበራት

አቅጥጦ። ካብዚአቶም፡ ሃገራዊ ማሕበር ደቂ አንስትዮ ኤርትራ (ሃማደኤ) ሃገራዊ ማሕበር ሰራሕተኛታት ኤርትራ (ሃኮሰኤ)ን ሃገራዊ ማሕበር መንእሰያትን ተማሃሮን ኤርትራ (ሃማመተኤ)ን ከም ኣብነት ምጥቃስ ይከኣል። እዞን ማሕበራትዚአን፡ ኣብ ዝሓለፉ ልዕሊ 24 ዓመታት፡ ኣብ እንግድዓ ህዝብታትና ከም ቁርዲድ ተጣቢቐን፡ ስቅያት፣ ጥሜትን ከርፋሕ መነባብሮን ህዝብታት ሰማዒ ከይረከቡ፡ ክኸውላ ከይሰልከዩ ክነጥፉ ዝጸንሓን ዘለዎን እየን።

ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ካብ ቅሉዓት ናይ ህዝቢ ውደባታት ወጻኢ፡ ኣብ ሰራዊት ክሳብታ ዝተሓተት መስርዕ፡ ኣብ ህዝቢ ድማ፡ ክሳብ ነብሲ ወክፍ ስድራ፡ ናይ ስለላ መርበብ ዘርጊሑ፡ መዓልታዊ ሂወት እናተኸታተለ፡ ንዝቐልቀሉ ተቓውሞታት ይኹን መረረታት ከይዓኩ፡ እናበርዓን ዝጸንሐን ዘሎን እዩ፤ ብቐሉዓትን ሕቡአትን ውደባታቱ ኣቢሉ፡ ንብዙሕነታዊ ክውንነት ህዝብታትና፡ ኣብ ድኹም ቁጻሮኡ እናመዘመዘ፡ ዘይምትእምማንን ሕድሕድ ምትፍናንን ከዕሙቕን ሓድነት ህዝብታትና ከላሕልሕን ከይሰልከዩ ክሰርሕ ጸኢሑን ኣሎን።

ንሕጂ እዚ ኣብ ላዕሊ ዘቐመጥናዮ ሓፈሻዊ መዘኻኸሪ ካብ አቐመጥና፡ ናብ ቀንዲ ኣርእስትና ክንሰግር። ኩላትና ከም ንፈልጦ፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ኣብዘን ዝሓለፉ ልዕሊ 24 ዓመታት፡ ቀንዲ መጥቃዕቱ ኣብ ልዕሊ ንኡስ ወለዶ ኤርትራ ኣነጻጸሩ ከምዝጸንሐን ዘሎን ማንም ዝሰሕቶ ኣይኮነን። መንእሰይ ኤርትራ ካብ ዕሸል ዕድሚኡ ጀሚሩ፡ ዝተኣዘዞ ዝፍጽም፣ ርእሱ ኣቕኒዑ ንመሰሉ ዘይሟጎት፣ ፖሎቲካዊ ስብእናኡ ዝሞተ ፍጡር ክኸውን፡ ሰፍ ዘይብል ጻዕሪ ተኻይዶሉ። ካብ ጽባሕ ሓርነት ጀሚሩ፡ ኩሎም መንእሰያት ኤርትራ ኣብ ግዱድ ሃገራዊ ኣገልግሎት ግቡኣም ክፍጽሙ ብዝወጸ አዋጅ፡ ታዕሊም ሚዳ ሳዋ፣ ናብራ ድፋዕን ከተናትን ዘይጠዓመ ዳርጋ የሎን ምባል ይከኣል። መንእሰያት ደቂ አንስትዮ፡ ኣብ ቅድመ ግንባር ይኹን ኣብ ክፍልታት፡ ከደምትን መርወይቲ ጸታዊ ድሌታት ወታደራዊያን ሓለፍቲ ክኾና፡ ደቂ ተባዕትዮ ድማ፡ ካብ ናይ ድፋዕ ሂወት ወጻኢ፡ ኣብ ናይ ሓለፍቲ ሕርሻታት፣ መንሰ እንስሳን ምህናጽ ኣባይትን ጉልበቶም ክሃልኹ፡ ኮነ ተባሂሉ ተዋዲዶ እናተሰርሓሉ ዝመጸ እዩ። ነዚ ገደብ ዘይብሉ ናይ ባርነት ሂወት ዘይተቐበሉ መንእሰያት ድማ፡ ኣብ ኅዳጉዲን ኮንተይነራትን ተሞቑሖም፡ ናይ ንእስነት ዕድሜኦም ክበሊ ተፈሪዶም እዮም። ከም ዕድል፡ ዶብ ሰጊሮም ዝተሰደዱ ድማ፡ ከርፋሕ መነባብሮ፣ መጨወይትን ማእሰርትን ኣብ ቅድሚኦም ተገቲሩ ዝጸንሐም መግለጺ ዘይርከቦ ሕሰም እዩ። ብሓጺና፡ መንእሰያት ኤርትራ፡ ኣብ ዕድመ ስልጣን ፋሽስታዊ ስርዓት ኣሳይያስ/ህግደፍ ብዘይ-ዕረፍቲ ቀንዲ ግዳያት ኮይኖም ዝጸንሑን ዘለዉን እዮም።

ምሓር ዝተበደለን ዝተገፍዐን ህዝቢ ብሓፈሻ፡ መንእሰይ ወለዶ ድማ ብፍላይ፡ ናይቲ ዝውላዕ ይኹን ሃልሃል ዝብል ጸረ ህግደፍ ማዕበላዊ ተቓውሞ፡ ቀንዲ ሞቶር ምጃኑ ንኹሉ ዝተሰወረ ኣይኮነን። ስለዝኾነ ድማ፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ቦቲ ቀንዲ ግዳይ፡ ጨካኝን ግዕድን ስርዓተ ምሕደርኡ ዝኾነ መንእሰይ ሓይሊ ክላዓል ዝኸእል ማዕበላዊ ተቓውሞ፡ ካብ ብጉሓቱ ንምብርዓን፡ ብቐንዱ ኣብ መንእሰያት ዝጠመተ ሰፊሕ ወፊራ ከካይድ ጸኢሑን ኣሎን።

ሓደ ካብቶም ንተቓውሞን መረረን መንእሰያት ኤርትራ፡ ኣብ ምብርዓን ከም እሙን መሳርሒ ኮይኑ እናገልገለ ዝጸንሐ ሃገራዊ ማሕበር መንእሰያትን ተማሃሮን ኤርትራ ምጃኑ ማንም ኣይሰሕቶን። እንተኾነ ግን፡ ነቲ ብብእዋኑ እናተራእየ ዝመጸ ጽዑቕ ዋሕዚ ናብ ስደትን፡ እናተጓሃሃረ ዝቐጽል ዘሎ ቃልሲ መንእሰያትን ኣብ ምብርዓን፡ ሃማመተኤ ጥራሕ ኣኻለ ኮይኑ ኣይተረኸበን። ስለዝኾነውን፡ ብፍሉይ ዝተመልመሉ፣ ፍሉይ ኣትኩሮትን ስልጠናን ዝወሃቦም፣ ፍሉይ ሓለፍ ዝረኸቡ፣ ኣብ ሓለዎን ድሕንነትን ሃገር ፍሉይ ተአማንነትን ተሓላቂ መንፈስን ክስመዖም ዝተገበረ፣ ንዝተወሃቦም መምርሒ ተቐቢሎም ብዘይ ግልጽ ምልጽ ክፍጽሙ ንድሕሪት ከይብሉ፡ ብሓጺናዊ ወታደራዊ ዲሲፕሊን ዝተሃንጹ፣ ብንብዓት ህዝቦም ብሓፈሻ፡ ወለዶም ድማ ብፍላይ፡ ክንዲ ፍረ ኣድሪ ዘይስቆሮም መንእሰያት ዝተጠርነፉሉ ውዳብ “መንእሰያት ህግደፍ” ዝብል ስም ዝተጠመቐ ዕለል መሳርሒ ወዲቡ።

መንእሰያት ህግደፍ፡ ዝተወሃቦ ፋሽስታዊ ተልእኾ ንምፍጻም፡ ኣብ ውሽጢ ሃገር ይኹን ኣብ ወጻኢ ሃገራት፡ ከም ሕሱም ዝገዩ ዘሎ፡ ናይ እናረኣዩ ዝዓወሩ፡ እናሰምዑ ዝጸመሙ፣ ቃንዛ ህዝቦም ዘይስቆሮም ዕለላት ቢጋሚዶታት ምትእኸኻብ እዩ፤ መንእሰያት ህግደፍ፡ ኣብ ውሽጢ ሃገር፡ ኣብ መንእሰያት ፍሉይ ተልእኾ ተሞሂቡዎ፡ ስምዒታትን ቃንዛታትን ዝከታተል፣ ካብ ውትህድርና ዝተሓብኡ መንእሰያት ተኸታቲሉ ኣሕሊፉ ንበላዒ ዝህብ፣ ናይ ህግደፍ ናይ ስለላ መሓወር ኮይኑ ዘገልግል ዘሎ ውዳብ እዩ። ኣብ ወጻኢ ድማ፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ሃገራት

ዝቕጥጥ፡ ጉዳይ ስደተኛታት ዝከታተላ ትካላት/ማሕበራት፡ ከም ቶርጎምቲ ተቐጺሮም፡ ኤርትራውያን ብሓፈሻ፡ መንእሰያት ድማ ብፍላይ፡ ምኽንያት መምጽኢኦም እናዛብዑ፡ መሰል ፖሎቲካዊ ዑቕባ ከይረኽቡ ክነጥፉ ዝጸንሑ ልኡኽ ህግደፍ እዮም። እዚ ውዳቦ'ዚ ናብቶም ናይ ዕድመ መዛንኡ ዝኾኑ ደለይቲ ዲሞክራሲያዊ ለውጢ መንእሰያት፡ ብምስራኽ፡ ብሃይማኖት፣ ብአውራጃን ብከባብን እናጋጨው፡ ሕድሕድ ምትእምማን ከጥፍኡ ክነጥፍ ዝጸንሑን ዘሎን እዮ። ናብ ስድራታት ብምውፋር ደቆም ኣብቲ ኣንጻር ህግደፍ ዝካየድ ዘሎ መስርሕ ዲሞክራሲያዊ ቃልሲ ንጡፋት ተሳተፍቲ ከይኮኑ ዘፈራርሕ ልኡኽ ጥፍኣት እዮ። መንእሰያት ህግደፍ፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይይስ ዝኸሰሮ ሰፊሕ ደገፍ ህዝቢ ንምክፍል፡ ብብእዋኑ ብሽም ፌስቲቫላት፡ ናብ ሃገር እናተመላለሱ ምስሊ'ቲ ስርዓት ከጸባብቑ ዝነጥፉ ወይጦ መንእሰያት ዝሓቕፈ ጸረ ህዝቢ ውደባውን እዮ።

መንእሰያት ህግደፍ፡ ብሓላፊ ፖሎቲካዊ ጉዳያት ህግደፍን ፖሎቲካዊ ኣማኻሪ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስን ናይ ቀረባ ምክትታልን መምርሕን እናተዋሃቡ፡ ወጻእተኛታት ናይ ዜናን፡ ኩነታት ሰብኣዊ መሰላት ኣብ ኤርትራ ዝከታተሉ ተዋሳኺቲ ብምፍርራሕ፡ ርእሶም ከድንኑ ከም ሕሱም ክገደዱ ይረክ ምህላወ እዮ። ከም ኣብነት ንምጥቃስ፡ ኣቡ-መንበር መንእሰያት ህግደፍ ዝነበረ መሰረት ባህልቢ ዝበሃል ወይጦ፡ ንሆላንዳዊት ፕሮፊሰር ሚርጃም፡ ኣብ ቤት-ፍርዲ ከሲሱ ናይ ሞራል ካሕሳ ክትከፍሎ ዘካየዱ ፈተነ ከም ዓብይ ኣብነት ምጥቃስ ይከኣል።

መንእሰያት ህግደፍ፡ ከም ሽሙ ናይ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ፖሎቲካዊ ውደባምበር ነጻ ውደባ ኣይኮነን። ኩሉ ሃሙን ቀልቡን ድማ፡ ህልውናን ቀጻልነትን ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ንምርግጋጽ ላዕልን ተሕትን ዝብል፡ ኣብ ስለላ፣ ሓሶትን ምድንጋርን ዝተዋፈረ ዕሉል መሳርሒ ፋሽስትነት እዮ።

ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ብመንእሰያት ህግደፍ ኣቢሉ፡ ኣብ ልዕሊ'ቶም ኣብ ውሽጢ ሃገር ዘለዉ መንእሰያት ኤርትራ ዘውርዶ ዘሎ ራዕድን ሽበራን ጥራሕ ከይተወሰነ፡ ደድሕሪ'ቶም ናብ ስደት ዝወሓዙ መንእሰያት ብምስዓብ፡ ከይረጋግኡ ብምግባር፡ ቃልሲ ደለይቲ ለውጢ መንእሰያት ኤርትራ ንምብርዓን ሰፊሕ ወፊራ ከካይድ ይርከብ። ሕሉፍ ሓሊፉ፡ ኣብ ዓዲ ዲሞክራሲ፣ ፍትሒ፣ ሰብኣዊ መሰልን ነጻነትን ዝነበሩ፡ ብህግደፍቲ ትምክሕትን ዕዉር ሃገራዊ ስምዒትን ዘስከሮም መንእሰያት ህግደፍ ኣቢሉ፡ ንወጻእተኛታት(ኣብ ገዛእ ዓዶም) ናይ ምጽሓፍ፣ ምዝራብን ሓሳብካ ብነጻ ናይ ምግላጽ መሰሎም ብምሕዳግ፡ ህልውና ፖሎቲካዊ ስልጣኑ ከውሕስ ዘይሓንኽ ስርዓት ምጃኑ፡ ኣብ ውሽጢ ሃገር ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ኣብ ወጻኢውን፡ ከቢድን ዝተሓላለኸን ዲሞክራሲያዊ ተጋድሎ ክካየድ ከምዘለዎ ዝእምት እዮ።

ደለይቲ ዲሞክራሲያዊ ለውጢ ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፡ መንእሰያት ድማ ብፍላይ፡ ነዚ መሳርሒ ፋሽስትነት ኮይኑ፡ ፍሉይ ሓለፋን ክንክንን እናተገበረሉ፡ ኣብ ውሽጢ ሃገርን ኣብ ወጻኢን ኣብ ፍጹም ጸረ ህዝብን ጸረ ዲሞክራሲን ተግባራት ተዋፊሩ ዘሎ መንእሰያት ህግደፍ፡ ፍሉይ ኣትኩሮት ብምሃብ፡ ንምምካቱን ንምስዓሩን ዘይተሓለለ ተጋድሎ ክነካይድ ይህልወና።

ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ካብ ህዝብታትና ተነጻሊ፡ ብውሽጡ እናባኸቦኹ፡ ኣብ ማሕበረ ሰብ ዓለም ሰማዒ ስኢኑ ብዓቕሊ ጽብት ተወጢሩ ናብ ዘይተርፍ ውድቀቱ ኣብ ዘምርሓሉ ዘሎ እዋን፡ ብመንገዲ መንእሰያት ህግደፍ ኣቢሉ ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ብኹሉ ዓቕሙ ክጽይቕ ከምዝዋፈር ብምግንዛብ፡ መኸተና ካብ ማንም እዋን ንላዕሊ ክነዕዝዝ ዝግባእና እዋን ንርከብ። ደለይቲ ዲሞክራሲያዊ ለውጢ መንእሰያት ኤርትራ ብሓፈሻ፡ ነበርቲ ዲያስፖራ ድማ ብፍላይ፡ ነም ናይ ዕድመ መዛንኡም ዝኾኑ ኣብ ስለላ፣ ዓመጽን ቅጥፊትን ተዋፊሮም ዘሎዉ መንእሰያት ህግደፍ፡ ፍሉይ ኣትኩሮት ብምሃብ፡ ክምክቱዎም፣ ርእሶም ከድንኑዎምን ክስዕሩዎምን ዝያዓ ሓላፍነት ክሸከሙ ይግባእ ንብል።

ምቕያር ባጤራ “ናቕፋ” ንምንታይ ዕላማ?

አብዚ ቀረባ እዋን፡ ውልቀ-መላኺ ስርዓት ሕግደፍ ብምስጢር ሒዘዎ ዝነበረ መስርሕ ምቕያር “ባጤራ ናቕፋ” ከተግብር ብምጅማሩ፡ አብ መዓልታዊ ህይወት ህዝብታት ኤርትራ ዝፈጠሮ ዓሚቕ ቅልውላው አዛራቢ ዛዕባ ኮይኑ አሎ። ከም ውሁብ ሓንቲ ሃገር እትጥቀመሉ ባጤራ ብቕቡል ምኽንያታት አብ ዝተወሰነ እዋን ብሙሉእ ወይ ከፊል ለውጢ ክትገብር ከም እትክእል ርዱእዮ። ውልቀ-መላኺ ስርዓት ሕግደፍ ዝተኸተሎ አገባብ ግን፡ ካብዚ ንቡር መስርሕ፡ ብባህርን ትሕዝቶን ዝተፈለየዮ። ነዚ ዘይንቡር መስርሕ ምቕያር ባጤራ “ናቕፋ” ዝደረሽ ምኽንያት፣ አገባብ አፈጻጸምኡ፣ አብ ህዝብን ሃገርን ዝፈጠሮ ተጽዕኖን ውጽኢቱን ብሓደ ሸነኽ፡ ምልካዊ ስርዓት ሕግደፍ ከኣ፡ አብ ፕሮፓጋንዳዊ ሃልኪ ዝገብር ዘሎ ተዋስኒታት ከኣ ብካልእ ሸነኽ፡ አመልኪትና ብከፊል ብምርአይ፡ ንቕሓትና ዘበርኽ መኸተና ዘነጽር አመት ንምሃብዮ።

ውልቀ መላኺ ስርዓት ሕግደፍ ባጤራ ናቕፋ ንምቕያር ዘገደደዎ ምኽንያታት ከም መበገሲ ድሕረ-ባይታ ናይዚ ጽሑፍ ምርአይ አገዳሲዮ። ቅድሚኒ አዋጅዚ፡ ሃገራዊ ባንኪ ኤርትራ አብ ጥራሕ ካዘና በጺሑ ንመንግስታዊ መሓውራቱ ከይተረፈ ወርሓዊ መሃያታቶም ክኸፍል አብ ዝተጸገመሉ ኩነታት በጺሑ ምንባሩ ብዝተፈላለዩ ምንጭታት ክግለጽ ጸኒሑዮ። መንቀሊ ናይዚ ንባንክታት ኤርትራ ዝሃረመን ሕሱም-ደርቂ፡ ብአጠቓላሊ ባህሪቲ ስርዓትን ዝኸተሎም ገባቲ ፖሊሲታትን ውጽኢት ምጅናም ዝሰሓት ኣይኮነን።

ነዚ ሓቂዚ ብአብነት ንምስናይ፡ ነቲ “ውርጽጽ እዩ” ዝበሃለሉ አብ ወረቐት ዘበለጭልጭ ማይክሮ ፖሊሲ እቲ ስርዓት መበገሲና ንግበሮ። እዚ ማይክሮ ፖሊሲዚ፡ መበገሲኡን መወዳእትኡን ንሰብአዊ፣ ንዋታውን ተፈጥሮአውን ዕቕር ጸጋታት ሃገር ማእከል ዘይገበረ አብ ጽግዕተኛን መጻይን መንግስታዊ ፖሊሲ ዝተመሰረተ፡ ብወሳኒ መልክዑ ከኣ፡ አብ ጸሊም-ዕዳጋ /ኮትሮባንዳዊ ንግዲ/ ንዝወፈራ ግንባራውን መንግስታውን ካንፓኒታት ተአማሚኑ ዝተቐረጸ ፖሊሲዮ። ስርዓት ሕግደፍ ብውልቀ መላኺ ሓለቕኡ አቢሉ፡ “ኤርትራ ከም ሲንጋፖር ክንገብራ ኢና” እናበለ ክጀሃር እንከሎ፡ ነዚ ፖሊሲዚ ብምትእምማንዮ ኔሩ።

ነዚ ጽግዕተኛን መጻይን ማይክሮ ፖሊሲዚ፡ ብግቡእ ንምልላይ ዝተደከነሎም ውሽጣውን ግዳማውን ረጅሒታቱ ምርአይ አገዳሲዮ። እዚ ፖሊሲዚ ንውሽጣዊ ሃገራዊ ኩነታት መበገሲ ክገብር እንከሎ፡ ብመንገዲ “ሃገራዊ አገልግሎት”ን “ወፍሪ ዋርሳይ-ይክኣሎ”ን ወፍሪ ባርነት ገላዊ ስርዓት ምዝመዛ አቢሉ፡ ንአፍራይ ሓይሊ-ሰብ ብምምዝማዝ፡ መንግስታውን ግንባራውን ርእሱ-ማል ንምውህላል ዓለሙዮ። እዚ ወፍሪዚ ብመስርሕ፡ ንዓያዪ ሓይሊ-ሰብ አብ ዘይተጸንዐን ብትልሚ ዘይተታሕዘን መደባት ጅሆ ብምዝራዕ፡ ካብ ማእቶት ዝተነጸለ፡ ዘዩፍሪ ግን ከኣ ዘህልኸን ተመጽዋታይን ክፍሊ-ሕብረተሰብ ካብ ምፍራይ ዝዘልል ጣቋ ኣዩርኣዩን።

ብካልእ ሸነኽ ከኣ፡ ካብ ጸሕታሪ ኩናት ባህሪቲ ስርዓት ተበጊሱ፡ ብቐጻሊ አብ ዝአጎዶም ደማዊ-ውግኣት ዘህለቆም መላምል መንእሰያት፡ ልዕሊቲ አብ መስርሕ ብረታዊ ቃልሲ ዝተኸፍለ ከቢድ መስዋእቲ ህይወት ዜጋታትና ክበልዕ ኮይኑዮ። ከም ሳዕቤኑ፡ አብ ስድራ-ቤታት ኤርትራ ሰፊሕ ብርሰትን ምምዝባላትን ኣኸቲሉ። አብ ማሕበራ-ቁጠባዊ ህይወቶምውን እንተኸነ ዓሚቕ ቅልውላው ብምፍጣር፡ ብደረጃ ሃገር መሰረታዊ ጠለባቶም ከማልኡ ዝሸገሩ ትሕቲ መስመር ድኸነት ዝስርዑ ነዳያን ክበርክት ኣሉታዊ ኣስተዋጽኦ ጌሩ። እዚ ብቐጥታ ካብ ጉልበት ክሳብ ህይወት ንጽሃት ዜጋታትና ዝተገበረሉ፡ ንዋትን ጸጋታትን ሃገር ጸንቂቕ ብምግባት ርእሱ-ማሉ ክኸዕብት ዝተወጠነ ማክሮ ቁጠባዊ ፖሊሲ ውልቀ-መላኺ ብፍሽለት ክዛዘም ዝገበሮ ውሽጣዊ ረጅሒዮ።

ካብዚ ብተወሳኺ፡ እዚ ካብ ማእቶትን ኣፍራይነትን ተነጸሉ ተመጽዋታይ ክኸውን ዝተቐሰበ ኣብዝሓ ክፋል ህዝብታት ኤርትራ፡ ጽግዕተኛ ናይቲ አብ ወጸኢ ሃገራት ዝርከብ ኣዝማድን መቕርብን ኮይኑ፡ ኢድ-ሰብ ከማዕዱ ዝኸነሉ ኩነት ተፈጠሩ። ነዚ ስሩት ናይ ምትሕግጋዝን ምትሕልላይን ባህሊ፡ አብ ረብሕኡ ንምውዓል ዝተጓየየ ስርዓት ሕግደፍ ድማ፡ ብኤምባሲታቱ፣ ቆንሶላቱን ናይ ሓዋላ ትካላቱ/ሂምቦል/ን አቢሉ፡ ዝተረኸበት ንግር ሸርፊ ወጻኢ ናብ ካዝንኡ ንምእታው ዘዋደዶ ስልቲውን ኣካልዚ ፖሊሲዮ። ብተመሳሳሊ፡ ብዓባይቲ ሃገራዊ ኣጀንዳታት ዝተሰየሙ፡ ከም በዓል መሕወይ ግብሪ፣ ስድራ ስውኣት፣ ደቂ ስውኣት፣ ኣካለ ስንኩላን ዝአምሰሉ መአከቢ

ገንዘብ፣ ንግሩህ ስሚዒታት ህዝቢ ብምምዝማዝ፣ ከም ዘይትነጽፍ ላም ብምሕላብ ካዝንኡ ንምስላን ዝተማህዘ ኣካል-አምሳል ማክሮ-ቁጠባዊ ፖሊሲኡዮ። ኣብ ሓጺር እዋን፣ ህዝቢ ካብ ነጻ ተሞኩሩኡ ቀልጢፉ ከለልዮ ብምኽኣሉ ግን፣ ክንድቲ ዝተሓሰበ ክቕጽል ኣይከኣለን። ካብዚ ወጻኢ ብሽም ናይቲ ግንባር ካምፓኒታትን ውልቀ-ሰባትን፣ ኣብ ስግራ-ዶብ ዘካይዶ ንግዳዊ ወፍርታትውን ኣካልዚ ማክሮ-ፖሊሲዮ። እዞም ምልካዊ ስርዓት ህግደፍ ዝውንኖም ብሽም ንግዲ፣ ኮንስትራክሽን፣ መንግስታት፣ ኤጀንሲታት.....ወዘተ ዝነጥፉ ትካላት፣ ከከምቲ ባህሪኦም፣ ንዓለም-ለኻዊ ንግዳዊ ውዕላት ተማእዚዞም ተወዳዳርቲ ብምዃን ዝነጥፉ ዘይኮኑስ፣ ብሸፋን ሕጋዊ ሰብነት፣ ቅሉዕን ሕቡእን ወፍርታት ዘካይዱዮም። መረዳእታ ናይዚ፣ ፍርዖት ቡን ኤርትራ ንናይ ውሽጢ ዓዲ ጠለባት ምምልኡኳ ርግጸኛታት ኣብ ዘይኮንናሉ ዓመተ 90ታት፣ ኤርትራ ብሰደድ ቡን መበል 13 ደረጃ ዝተሰርዓትሉ እዋን ኔሩ። ብተመሳሳሊ፣ ኣብ ሃገራት ዓበይቲ ቀላዖት ዝተኸሰተ ውሽጣዊ ቅልውላው ዝፈጠረሉ ጥጡሕ ሃዋሁ መዝሚዞ፣ ሕቡእ ኣሃዱ ምልካዊ ስርዓት ህግደፍ ናብ ዕዳጋታት ዝገርቶም ዝነበሩ ክበራት ማዕድናት፣ ውጽኢትዚ ማክሮ-ፖሊሲዮ። ኣብ ማእከላይ ምብራቕ፣ ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃ /ሱዳን ሶማሊን የመን/...ወዘተ ዝተወልዑ ግርጭታት፣ ንስርዓት ህግደፍ ዕምራት ዕዳጋታቱዮም። ኣብ ናይ ኩናት-ዞባና ህግደፍ ብወኪላቱ ኣቢሉ ዝዋሰኡ ቀንዲ ምኽንያት፣ ኣጽዋር ክሸይጥ፣ ክድልል፣ ወይ ከሰልጥንን ከዕጥቕን፣ ብዓሰቡ ከኣ ሕርንቶ ክቕበልን ዓሊሙዮ። እዚ ኩሉ ድማ፣ ውጽኢት ናይቲ ቁናን ዘይቁዱስ፣ ማክሮ-ቁጠባዊ ፖሊሲኡዮ።

ምስ ጸሕታሪ ኩናት፣ ባህሪ ውልቀ-መላኺ ብዝተኣሳሰረ እቲ ዘኹድደሉ ዓውድታት እናጸበቡ፣ መሓውራቱ እናተሸምረሩ፣ ካብ ማሕበራ-ሰብ ዓለም እናተነጸለ፣ ብሕቱውናቲ ስርዓት እናዓምቐ ክኸይድ ኣብ ዝጀመረሉ እዋን ድማ፣ ምንጪ ኣታዊታቱ ብክንድኡ ክነጽፍ ኮይኑ። ስለዚ ከኣ፣ ኣይኮነን ንህዝብን ሃገርን ብቐጻሊ መስርሕ ናብ ጎደና ምዕባል ከሰጋግርስ ይትረፍ፣ ንህልውና ስርዓቱውን ዝጸውር ማሕበራ-ቁጠባዊ ዕብዮት ከረጋግጽ ኣይከኣለን።

ብድምር፣ ማክሮ-ፖሊሲ ስርዓት ህግደፍ፣ ንኣፍራይነት ዝቐትል፣ ሸቅለት-ኣልባነት ዘሰፋ-ሕፍሕ፣ ተመጽዖታይነት ዘተባብዕ፣ መጻዕ ኣተሓሳስባታት ዘሳዕርር ብምዃን፣ ከም ስርዓት ይኹን ብተዋረድ ናብ መላእ መሓውርቲ ስርዓትን ሕብረተ-ሰብን ዝላባዕ፣ ሓድሽ ባህሊ ክፍጠር ጌሩዮ። ብተግባር ከኣ ነቲ ጸዕራም፣ ህርኩትነት፣ ፈታው ስራሕ፣ ብርሃዱ ዝናበር፣ ዘይናቱ ዘይምን...ወዘተ ዝብሉ መለለዩ ስራት ኤርትራዊ ማሕበራዊ ክብርታት ብምብሕጓግ፣ ብኣቋራጭ ክህብትምን ክኸብርን ዝሓልም፣ ስለዕ፣ በለጸኛን ማሕበራዊ ሓላፍነት ዘይስመየ ባዕዳዊ ባህልን ስነ-ምግባርን ክስዕርር መንገዲ ከፊቱ።

ስለዚ ድማ፣ እቲ ስርዓት ብዝሓንጸጸ ማክሮ-ፖሊሲ ኣቢሉ ዝወፈረሎም ዓውድታትን ምንጪ ኣታዊታቱን፣ ካብቲ ስርዓት ኣፍልጦ ወጻኢ ላዕለዎት ሰቡ-ስልጣን፣ ወተሃደራዊ መኮንናትን ሃፋትም ውልቀ-ሰባትን ዝጫረትዎ እናኾነ ከይዱ። ንኣብነት፣ ኣብ መጀመርያ እዋን ናይ ሓዋላ ስራሕ፣ መንግስቲ ብሕዛኒቲ ዝሓዞ ዓውዲ ኔሩ። ሎሚ ከኣ ልዕሊ መንግስቲ ኣብ ጸሊም ዕዳጋ፣ ባጤራ ወጻኢ ዘሸርፉን ሓዋላ ዝሰርሑን ውልቀ-ሰባት በርኪቶምዮም። ቅድሚ ቅሩብ ዓመታት፣ ዝኾነ ዜጋ፣ ሃገራዊ ኣገልግሎት ከይፈጸመ፣ ዝኾነ ዓይነት መሰላት ክሓትት ዘሎ ተኸእሎ ዕጹውዮ ኔሩ። ሎሚ ከኣ፣ ንሓደ ላዕለዎይ ወተሃደራዊ መኮንን ወይ ሰቡ-ስልጣን ብገንዘብ ብምዕዳግ፣ ኩሉ ዓይነት ሓለፋ ምርካብ ቀሊልዮ። ኣብ ኤርትራ ኣታውን ወጻኢን ንግዳዊ ንጥፈታት ጥራሕ ዘይኮነስ፣ መሰረታዊ ሃላኽቲ ኣቐሎውን ከይተረፈ ዓበይቲ ካምፓኒታት እቲ ስርዓት ዝዓምኦ እዩ። ዜጋታት ኣብዚ ዓውዲዚ ክወፍሩ እንተኾይኖም፣ ጸግዲ ሰቡ-ስልጣናትን ላዕለዎት ወተሃደራዊ ሓለፍትን ብምሓዝ፣ ብሓይሊ ገንዘብ ሓለፋ እናተገብረሎም ጥራይዮም ክቕጽሉ ዝኸእሉ። ብሓጺሩ ኣብ ኤርትራ ሓይሊ ገንዘብ ዘይገብር የሎን። ሰነዳት ኣብ ምስናዕ፣ ሓበሬታ ይኹን ሓለፋታት ኣብ ምዕዳግ፣ ስግራ-ዶብ ኣብ “ምኹብላል”.....ኮታ ኩሉ ዓይነት ንቡርን ዘይንቡርን ድሌታትካ ብሓይሊ ገንዘብ ንምዕዳግ ዘየነውር ተርእዮ ክኸውን ጌርዎ። እዚ ማለት፣ ገንዘብ ካብ ቁጽጽር መንግስቲ ወጻኢ ክዘዋወር፣ መሓውራት መንግስቲ ነቲ ስርዓት ዘለዎም ተኣማንነት እናንቆልቆለ፣ ብገንዘብ ዝዕደጉ ልሙሳት ክኾኑ ጌርዎም። ህዝቢ ኣብ ልዕሊ መንግስትን መሓውራቱን እምነቱ ክጽንቕቕ፣ ብሓይሊ ገንዘብ ድሌታቱ ከተግብር ዘገድዶ ኩነታት ፈጠሩ። ባንክታት ጥርሖን ገረውረው ዝበላሉ ኩነት ማዕቢሉ። ኣብ ልዕሊ ፖለቲካዊ ስልጣን ውልቀ መላኺ ስርዓት ህግደፍን ህላዊኡን ሓደጋ ዝኾነ፣ ረጃቢታት እናዓበዩ፣ ፖለቲካዊ፣ ቁጠባውን ጸጥታውን ሓደጋታት እናዛዩዱ ምምጽኦም ብርእዮ ክገሃድ ጀሚሩ።

እዚ ኩነትዚ ኣብ ዝለዓለ ጫፍ ኣብ ዝዓረገሉ እዋን፣ ኩነታት ካብ ቁጽጽሩ ወጻኢ ይኸዱ ምህላዎም ኣብ ዝረኣዩሉ ህምት፣ ርእሰ ፋሽስት ኢሳይያስ ነዚ ኩነትዚ ዝፈጠረን፣ ንመሰረታዊ ባህሪ ክኸተሎ ዝጸነሐ ኣጠቓላሊ ፖሊሲን

አይኮንን ክምርምር ዝጀመረ። ኣብ ፖሊሲኡ መሰረታዊ ለውጢ ከመዝግብ ባህሪኡ ኣየፍቀደሉን። ስለዚ ካብ ሓደ ፍሽለት ናብ ካልኣ ዘይንቡር ፍሽለት ዘጥሕሎ ምህዞዩ ሃንዲሱ። ብሽም ምቕያር “ባጤራ ናቕፋ” ኣብ መላእ ሃገር ዘሎ ጥረ-ገንዘብ ምግባት ዘኸኸሎ ፍጹም ጸረ-ደሞክራሲን በሓትን ውሳኔ ከተግብር መሪጹ።

ስለዚ ከኣ፡ ኣብ ውሽጢ ሓጺር እዋን፡ ኣብ መላእ ሃገር ንዘሎ ጥረ-ገንዘብ ናብ ካዝንኡ ዘእትወሉ፡ ብመሰርሕ ከኣ ክቆጸጸረሉ ዘኸኸሎ ኣንፈት ተኸቲሉ። ካብ ሓንቲ ናቕፋ ክሳብ ብዓባይቲ መካይናትን ክሻታትን ዝመልኦ ብሚልዮናት ዝቁጸር ገንዘብ ውልቀ-ሰባት ተረኪቡ፡ “ግዜ ስለዘየለ ናይ ባንኪ ሕሳብ ብምኽፋት ገንዘብኩም ኣረኪብኩም ኪዱ፤ መንግስቲ ኣብ ሕሳብ ደብተርኩም ክእቱዎ እዩ” ብምባል የሚልዎም። በዚ ስልቲ’ዚ፡ ኩሉ ገንዘብ ኣብ ኢዱ ምግባቱ ምስ ኣረጋገጸ፡ “ዝኾነ ሰብ ኣብ ሓደ እዋን፡ እንተብዝሓ ካብ ባንኪ ዘውጽኦ ገንዘብ ትሕቲ 5000.00 ናቕፋ ጥራይ’ዩ” ክብል ኣብ እግራ ሰሚሩላ። ውራይ ንዘለዎም’ውን ከይተረፈ ካብ ምምሕዳራት ቅጥዕታት መሊኦም ከምጽኡ ዘገድድ ኣዋጅ ከተግብር ጀሚሩ። ዝውቲ ዘከርዩ፡ ክራይ ኣባይቶም መንግስቲ /ባንኪ/ ብውክልና ከማሓድሮ ዝገብር ቅድመ-ኩነት ኣተኣታትዩ።

ውጽኢት ናይዚ ፖሊሲ’ዚ፡ መላእ ህዝብታት ኤርትራ ምስ ገንዘብም ብጥሚትን ዓጸቦን ክቕጽዑ ጌርዎም ኣሎ። ኣብ ዕዳጋታት ኤርትራ፡ እቲ ዝርካቡ ፍርያት ሎሚውን ከም ትማሊ እናሃለወ እንከሎ፡ ዜጋታት ክገዝኡሉ ዘኸኸሎም ዓቕምታቶም ስለዝተኸልኡ፡ ንዕዳጋ ዝወረደ ፍርያት ትሕቲ-ፍርቂ ናይ ትማልን ቅድሚኡን ዝነበረ ዋጋ ወሪዱ’ውን፡ ዓዳጊ ስኢኑ ይበላሾ ኣሎ። ዜጋታት፡ ሕሉባምን ንጹፎምን ብሽም “ምቕያር ባጤራ” ተዘሚቶም፡ ኣብ ወረቐት ዝተጸሕፈ ትርጉም ዘይብሉ ሰነዳት-ባንኪ ተሓቓፎም፡ ብሓለንጊ ጥሚት ክቕጽዑ ዝፈረደ ስርዓት’ዩ፡ ስርዓት ህግደፍ።

ብርግጽ ዝውውር ገንዘብ፡ ብመንገዲ ባንክታት ክኸውን ምግባር ዘመናውነት’ዩ። ከምዚ ናይ ኤርትራ ግን፡ እኹል ትሕተ ቅርጺ ባንኪታት ኣብ ዘይተዘርጋሉ፡ ንእተንቀሳቕሶ ውልቃዊ ገንዘብ ከኣ፡ ቀይድታት ዝተገበረሉ፡ ኣሰራርሓ፡ ኣብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ስርዓት ዘይተተግበረ፡ ኣብ ኣርባዕቲኡ ኩርንዓት ዓለም መዳርግቲ ዘይርከቦ ዘይንቡር መንግስታዊ ሽፍትነት’ዩ። ብመንግስቲ ኣብ ልዕሊ መላእ ህዝብታት ኤርትራ ዝተፈጸመ ክትራንዩ። እዚ ኩሉ ጨካን ጸረ-ህዝብን ጸረ-ደሞክራሲን ናይ ምግባት ፖሊሲ፡ ባህሪቲ ስርዓት ዝወለደ፡ ፖለቲካዊ ቁጠባውን ጸጥታውን ኩነታቱ ንምውሓስ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝብታት ኤርትራ ዝተሰገደደ፡ ንመዓልታዊ ህይወቶም ዝድርትን ዝግብትን ኣረሚናዊ ስጉምቲ’ዩ።

መበገስን ውጽኢቱን እዚ ፖሊሲ’ዚ፡ እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተገለጸ እናሃለወ፡ ወይጦታት ስርዓት ህግደፍን ናይ ፕሮፓጋንዳ መናፍሕታቱን፡ “መንግስቲ፡ ናቕፋ ክቆጸጸር ብምጅማሩ ዕዳጋታት ተረጋጊኡ፤ ስሱዓት ውልቀ-ሰባት ገቢቶም ዝጸንሑ ብዙሕ ገንዘብ ናብ ካዝና መንግስቲ ብምእታዉ፡ ወሰኽ ደሞዝ ሰራሕተኛታት መንግስቲ፤ መማህራንን ኣባላት ሓይልታት ምክልኻልን ክውስኽ ዘኸኸል ሃገራዊ ርእሰ-ማል ተፈጢሩ፤ ኣብ ዘይሕጋዊ ምስግጋር ሰብ ዝወፍር ዝጸነሐ ገንዘብ ክነጽፍ ኮይኑ፤ ሸርፊ ወጻኢ ናብ ሃገራዊ ባንኪ ብቐጥታ ክኣቱ ጀሚሩ.....ወዘተ” እናበሉ ብዋጋ ሕሰም ህዝብታት ኤርትራ ክዋጥዩ ጀሚሮም ኣለዉ። ብመሰረቱ ግን፡ ምንጪ ዘይርገእ ዕዳጋ /ዝቕባቦ/ ይኹን ኣብ ኤርትራ ሳዕሪሩ ዘሎ ዓሚቕ ድኸነትን ስራሕ ኣልቦነትን መበገሲኡ ዝላቦ ዘሎ ተመጽዋቲ ኣተሓሳስባታት፡ ካብ ባህሪቲ ስርዓት ዝነቀል’ዩ። እዚ ስርዓት’ዚ ክሳብ ዝሃለወ ከኣ እቶም ኣብ ባይታ ዝጸንሑ ዓሚቕ ቅልውላዋት መልክዓቶም እናቐየሩ፡ ክቕጽሉ ምጃናም ውሁብ’ዩ። ንኣብነት፡ ኣብ ምስግጋር ሰባት ዝሰርሑ፡ ካብ ላዕሊ ክሳብ ታሕቲ ብሰንሰለታዊ መርበባት ዝተጸፈዩ፡ ላዕለዎት ሰብ-ስልጣንን ወተሃደራዊ ሞኮንናትን ስርዓት ህግደፍ ምጃናም፡ ብኣህጉራዊ ማሕበረ-ሰብ ከይተረፈ ዝተረጋገጸ መጽናዕቲ ዕላዊ ኮይኑ’ዩ። ካብዚ ሰንሰለታዊ መርበብ’ዚ ዝዘፍ ኣታዊታት ዘኻዕቡት፡ መሓውራት’ዚ ስርዓት’ዩ። እዚ ኣካል’ዚ ንክውንነት ቀልጢፉ ብምንባብ፡ ምስጢራዊ ስርሑ ኣዝዩ ብዝተራቀቐ ኣገባብ ክቕጽል ብምግባር፡ ዝሓተቶ ክፍሊት ብናይ ወጻኢ ባጤራ ኢድ-ብኢድ ክኸውን ጌርዎ ምህላዉ ይዝረብ’ዩ። ካብዚ መሰረታዊ ሓቂ እንጭብጦ ቁምነገር እምበኣር፡ እቲ መሰረታዊ ባህሪ ህግደፍን ኣጠቓላሊ ፖሊሲታቱን ዝፈጠሮም ነውርታት ዘሻድን፤ ብሕሰም ህዝብታት ኤርትራ ክኸብርን ህልውንኡ ክዕቅቡን ዝሓልም ጉልሓይ ካብ ሱሩ ምምሓው፡ ድሕነትን ቀጻልነትን-ህዝብን ሃገርን ንምውሓስ ብሕታዊ ኣማራጺ’ዩ።

መላፍንቲ ንኹን!

ዓርከይ ንላፊን ንዓወት፡
መሓዛይ ንላፊን ንሓርነት፡
መንእሰይ ንስመር ንፍትሒ፡
ሀዘበይ ሆ! በል ንደሞክራሲ!

ከመሓው አባይካ፡
ካብ ውሻጠ ምድሪ-ቤትካ፡
ክቕንጠጥ ሕሰምካ
ክትኮን ከም ባህግኻ፤

ምልኪ ገቢሉ ፍጻሙ-ምጽአታት እንተመሰለ፡
መሬት አፍ-ዕንቂ ኮይና መጻኢኻ እንተቐምሰለ፡
ዕርፍኻ እንተጽኒዕኻ ርሑቕ እንተማዕዲኻ፡
አብ ኢድካዩ ዘሎ መፍትሕ ናይ ሽግርካ፤

አልፋን አሜጋን ንስኻ ኢኻ ሀዘበይ...
ንመስገደል ዘሰግር ንዕረ ናብ ማዓር ትቕይር፡
አልቦ መዘና...ንዘመን ብምርጫኻ ትዕይር፡
ፍጹምኳ የሎን አብ ቅድሚኻ ዝግተር፤

እሞ አንቱም ውጹዓት፡
ብኩርማጅ ህግደፍ ግፉዓት፡
መላፍንቲ ንኹን ኣብ ኩሉ መዳይ...
ውጹዕ ህዝቢ ለና ዘማዕዱ ንዓና፡
ሃገርውን አላትና ደንበ ናይ ኩልና፡
መላፍንቲ ንኹን ንድሕነት ህዝብና፤

ካብ ትማሊ ሎሚ ይስጠም ሓድነትና፡
“አነየ - ንስኻ” ምፍጣጥ ገዲፍና፡
መላፍንቲ ንኹን ንብዙሕነት ተቐቢልና፡
አብ ሓደ ደምበ ንዕሰል ዝጠምር ንኩልና፤

ብምስሊ መንነትና -በርሃና ዝደመቐት፡
ንብዙሕነት ተአንግድ.....
.....ፍልልያት እትጸውር አዘያ ዝጸበቐት፡
አዳራሽና ንህነጻ ከም ያታና-ብክብርታትና ዝወቀበት፤
ንኩላትና እትሓቐፍ ንድሬ-ህድሞ ናይ ሓባርና፡
አብ መርሆ እትሰረት ዋሕስ መጻኢኻ፤

ምልፋን ማለት .....ብዝፈቐደ ምኻድ አይኮነን፡
ብአምስሉነት ዝድኮን... ማእሰር ዘይብሉ ምሽፋን፡
.....ንስሊ ምጽላል ተጽልሰሉ፡
.....ንዘይቃዶ ተቃድወሉ፡
ብዘይሰምር ከበርን ኩዳን ትጉይላሉ!!

ምልፋን ማለት.....
አብ ሓቂ ምእማንዮ ኣብ ክውንነት፡
አብ መርሆ ዝፍጠርዮ ኣብ መትከል..
ቀዳምነት ዝሰርዕዮ ንህዝባዊ ጠለባት፡
ድሕነትን ቀጻልነትንዮ ምዕራፍ ናይቲ ጫፋት፡
መላፍንቲ ንኹን -ንሉውጢ ብአረክእያ ብስጥመት!
መላፍንቲ ንኹን - ንሓርነት ብተግባር ብስምረት!!

ጠዓመ ወዲ-ገሬ ሸመልባ

ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ

الجبهة الديمقراطية الثورية الاريتيرية

ERITREAN REVOLUTIONARY DEMOCRATIC FRONT

**ብምኽንያት ጽንብል መበል 21-ዓመት ምስረታ፡
ዲሞክራሲያዊ ምንቅስቃስ ሓርነት ኩናማ ኤርትራ /ዲሞክራሲ/ መግለጺ
ደገፍ፡**

ዝኸበርኩም ውጽዓት ደቂ ህዝቢ ብሄረ ኩናማ ኤርትራ ብሓፈሻ፡
መላእ አባላት ዲሞክራሲ ድማ ብፍላይ፡

ውድብና ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ /ሰደግኤ/ እንቋዕ ንመበል 21 ዓመት ምምስራት ደሞክራሲያዊ ምንቅስቃስ ሓርነት ኩናማ ኤርትራ /ዲሞክራሲ/ አብጻሓኩም፡ አብጻሓና ብምባል፡ መትከላውን ብጻዖውን ምሕዝቱ ክገልጽ እንከሎ ልዑል ሓበን ከም ዝስምዖ ክንገልጽ ንፈቱ።

ዝኸበርኩም ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፡
ውጽዓት ደቂ ህዝቢ ብሄር ኩናማን አባላት ዲሞክራሲን
ፈተውቲ ዲሞክራሲን ድማ ብፍላይ፡

ህዝብታት ኤርትራ አንጻር ተበራረይቲ ባዕዳውያን ገዛእቲ ከቢድ ዋጋ መስዋእቲ ክኸፍሉ እንከለው፡ አብ ነጻ ኤርትራ፡ አብ ክሊ ብዙሕነቶም፡ ብሄራዊ መሰሎምን ማዕርነቶምን ተኸቢሩ፡ ፍትሓውን ዲሞክራሲያውን ስርዓት ብምትካል ማሕበረ-ቁጠባዊ ህይወቶም ደረጃ-ብደረጃ እናማዕበሉ፡ ብቅኑዕ ጎደና ንቅድሚት ንምምራሽ ካብ ዝነበሮም ጽኑዕ ባህጊ ብምብጋስ እዩ። ሕማቕ ታሪኻዊ አጋጣሚ ኮይኑ፡ አብ ሕቕፎም ዝዓበዩ ብጭርሖ ሃገራዊ ነጻነት ተኸባሉ ብዝገበለ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ተጠሊፎም።

አብ መላእ ሃገር፡ አብ ትሕቲ ገባቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ብወተሃደራውን ስለያውን ዓፈና ተሞቑሓ፤ ዜጋታት ብገላዊ ወፍርታት ጅሆ ተዘሪዖም፤ ጭቆና ነገሱ። ፍትሒ ተጨፍሊቑ። ሰብአውን ዲሞክራሲያውን መሰል ዜጋታት ተዓፊኑ፤ መሰልን ማዕርነትን ብሄራትና ተጣሒሱ፤ ሉላላውን ፖለቲካውን ስልጣኖም ተመንዚዖም፡ አብ ገዛእ መረብ-ቤቶም ተጓንፎም ጥራሕ ዘይኮነስ ሕቶ ህልውአምውን ብአዋጅ ተኸሒዱ። ስለዝኾነ ድማ ማሕበረ ቁጠባዊ ህይወት ህዝብታትና ካብ ግዜ ናብ ግዜ አብ ከቢድ ዓዘቅቲ እናተሸመመ ይኸይድ አሎ። ድኽነትን ዓጸቦን ሳዕሪሩ፤ ምምዘባልን ስደትን፡ ብቻፍላይት ዝዝውተር ልሙድ መዓልታዊ ተርእዮ ኮይኑ፤ እኩብ ድምር ናይዞም አብ ላዕሊ ዝተዘርዘሩ ሕሰማት፡ መጻኢ ዕድል ህዝብን ሃገርን ኤርትራ አብ ከቢድ ሓደጋ ተንጠልጢሉ ጸኒሑን አሎን።

ሎሚ መበል 21 ዓመት ምስረታ ደሞክራሲያዊ ምንቅስቃስ ሓርነት ኩናማ ኤርትራ /ዲሞክራሲ/ እነብዕለሉ ዘሎና እዋን፡ አብ ፍሉይ ታሪኻዊ አጋጣሚ ኮይንና ኢና። ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ካብ'ቲ ጸረ-ሰላም መሰረታዊ ባህሪኡን ዘይረዊ ውልቃውን ጉጅላውን ሸውሃቱ ተበገሱ፡ በብእዋኑ ዝአጎዶም ናይ ኩናት መጋርያታት ሰፍ ዘይብል ስዕሪት እናተጎምጎመ ዓቕምታቱ እናተሸምረረ፡ ናይ ጥፍአት የእዳዉ እናቆረየ ምምጽኡ ኩልኹም እትፈልጥም ናይ አደባባይ ሚስጢር'ዩ። ይኹን ደአምበር፡ “አመል ምስ መግነዝ” ከምዝበሃል፡ ሎሚውን ብዋጋ ፖለቲካዊ ስልጣኑ ህዝብን ሃገርን ብምርኻስ፡ ሓደገኛ ፖለቲካዊ ቁማር ይቋመር አሎ። አብዚ እዋንዚ፡ ርእስ ፋሽስቲ ኢሳይያስን ስርዓቱን ምስቲ መንግስቲ ስዑዲ ዓረብ ዝመርሖ ወተሃደራዊ ልፍንቲ ሃገራት አዕራብ ተሰሊፉ፡ አብ ውሽጣዊ ጉዳይ የመን ቀጥታዊ ኢድ ምትእትታው ይገብር አሎ። ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ እሙን መጋበርያ ኢራን ብምኻን ሓይልታት ሑቲ ብምስልጣን፤ ብምዕጣቕን ብምውፋርን ዘሳወሮ ኩናት፡ ንሃገራት አዕራብ ብምጽላው፡ ቀጥታዊ ተሳተፍቲ ናይቲ መጋርያ ክኾን ቀሰቡውን አሎ። እዚ መጋርያ ኩናትዚ፡ በኩሉ መለኪዒታቱ አብ ዞባና ፈጠርዎ ዘሎ ወጥርን ተሃዋሲ ኩነታትን አዝዩ ዘሻቕል'ዩ። ከም ኤርትራውያን፡ ነዚ ዞናዊ ሻቕሎት ክንመዝኖ እንከለና፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ ዝተኸተሎ ፖለቲካዊ ዝሙት፡ ንሃገርና ማእከል'ቲ መጋርያ-እቶን ክትከውን ዝገበረ'ዩ፤ ነዚ ኢድ-አእታውነት ዝዓደመ “ብድሕሪይ ዳንዴር አይትብቆላ” ዝሕላገቱ ስዑር ኩነተ-አእምሮ ርእሱ-ፋሽስቲ ኢሳይያስ

ዝወለዶ ኮይኑ፡ ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ኣሉታዊ ውጽኢት ዝሓቕፈ፡ ሓደግኡ ከኣ ኣቃሊልካ ዘይረከ፡ ብኣንክር ክንጥምቶ ዝግባእዮ።

ዝኸበርኩም ውጽዓት ደቂ ብሄረ ኩናማ ኤርትራ ብሓፈሻ፡ መላእ ኣባላት ዲሞክራሲ ድማ ብፍላይ፡-

ቅድሚ 21 ዓመታት፡ ንምስረታ ደምሓኩኤ ዝደረሽ ወድዓዊ ኩነታት፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ፡ ኣብ ልዕሊ ብሄራትና ብሓፈሻ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ብሄረ ኩናማ ድማ ብፍላይ፡ ህልውንኣም ብኣዋጅ ብምክሓድ፡ ኣብ ልዕሊኦም ከብጽሑ ዝጸንሑን ዘሎን ብሄራዊ ኣድልዎን መሪር ጭቆናን ምዃን፡ እምነት ውድብና ሰደግኤ እዩ። ደምሓኩኤ፡ ሕቶ መሰል ርእሰ ውሳኔ ህዝቢ ብሄረ ኩናማ፡ ዓንዲ ማእከል ዕላማታቱ ጌሩ ካብ ዝምስረት ጀሚሩ፡ ከበድቲ ፈተናታት ሓሊፉዮ። ደምሓኩኤ፡ ብሄራዊ ዲሞክራሲያዊ ቃልሱ ክጅምር ብግስ ካብ ዝበለላ ዕለት፡ ብሓደ ወገን ርኡይ መጥቃዕቲ ፋሽስታዊ ስርዓት ህግደፍ ኣጋጢሙዎ፤ ብደረጃ ላዕለዎይ መራሕኡ ከበድ ዋጋ ከፊሉ። ቦቲ ካልእ ወገን ድማ፡ ካብ ነባራት ተቐውምቲ ወገናት፡ ንብሄራዊ መልክዕ ውደባ ደምሓኩኤ ብዕሸሉ ንምብርዓን፡ ብሰፊሖ ክንየዩ ተራእዮም እዮም።

ዝኸበርኩም ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፡ ውጽዕ ህዝቢ ብሄረ ኩናማን ኣባላት ዲሞክራሲን ድማ ብፍላይ፡-

ንደምሓኩኤ ካብ ሰፊሕ ፖለቲካዊ ጽላል ሓይልታት ተቐውሞ ይኹን ካብ ሃገራዊ ባይቶ ንዲሞክራሲያዊ ለውጢ ኣግቢሎም፡ ብጽምብ ክብላዕን ከዳኸምዎን ዝተመነዩ ገለ ሸነኻት መራሕቲ ሓይልታት ተቐውሞ፡ ክሳብ ደብዳቤ ሰዓትዚ ዘካይድዎ ዘለዉ ተጽብኦ ኣቋረጸን። እዚ ከኣ መቐጻልታ ናይቲ ካብ እዋን ምስረትኡ ጀሚሩ እናጋጠሞ ዝመጸ ብደህታት እዩ። ውድብና ሰደግኤ፡ ነዚ ኣብ ልዕሊ ደምሓኩኤ ዝተወሰደ ዘይሕጋውን ጸረ-ደሞክራሲያውን መቐጻዕቲ፡ ካብ ወጋሕትኡ ኣትሪሩ ብምቅዋም ንምእራሙ ከይተሓለለ ተቐሊሱዮ። ይኹን ደኣምበር፡ ጸቢብ ውልቃውን ጉጅላውን ሕሳባቶም ዘቐድሙ ላዕለዎት መራሕቲ ኪዳን፡ ብሰንኪ ዝሓዘም ደረቕ መርገጽ፡ ንዘቐደመ ጌጋታት ንምእራም ዝነበረ ተኸእሎ ኣብ ዕጹው መንገዲ ኣብጸሑሞ። ሕጊ ዘየፍቅደሎም፡ ብኢደ-ወናናውነት፡ ንመጋባእያታት ኤሃባደላ ብምግሃስ፡ ኣብ ልዕሊ ደምሓኩኤ ዝወሰድዎ ስጉምቲ ከይኣክል፡ “ዋሓዋዮ እንተበልክዋሲ....” ከም ዝበሃል፡ ብዋጋ ውልቃዊ ክብርታቶም፡ ንሰፊሕ ሃገራዊ ጽላልና ኣብ ሓደጋ ዘእተወ፡ ንሕግን ትካላዊ ኣሰራርሕኡን ዝጠሓሱ፡ ልዕልነቶም ዘረጋግጹሉ ኣግላልን ቦታንን ኣንፈት ብምምራጽ፡ ንባህጊ ውጽዓት ህዝብታት ኤርትራ ገንሸል ጡሙሓቶም ክገብርዎ ኣንቂዶም ኣለዉ።

ከም ውጽኢት ናይዚ፡ ኤሃባደላ ዝሰፈሐ ኣካብን ኣሳታፍን ሃገራዊ ጽላል ናይ ምዃን ዕድሉ ጸቢቡ፡ ብኣግላልን ቡሓትን ኣረኣእያታት ተባሓቱ፤ ካብ ብዙሕነታዊ ኣካውንኡ፡ ናብ ጉጅላውነት ክሸምረር ኮይኑ ኣሎ። መርኣዖ ናይዚ፡ ኣቦ መንበር መሪሕነት ባይቶ፡ ንመሳርሕቱ ኣባላት ሰክረታርያ ኣዋሲኑ፡ ንቅንዕ ጠለባት ኣባላት ባይቶ ጎሰዩ፤ ኣብ ልዕሊ ፈጻሚት ቤት ጽሕፈት ዕልዋ ብምፍጻም፡ ውክልና ንኣቡ-መንበር ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ብምሃብ፡ ንመራሕቲ ኪዳን እንግድዕኡ ጌሩ፡ ጭርጭር ዓበደ ክጻወት ምምራጽ፡ ዘካየዶ ሰሚናርን ናብ 2ይ ሃገባኤ ክንኣቱ ኢና ክበል፡ ዝሰርሐም ዘሎ ተዋስኦታትን ዕርቃኑ ዘርእዩ ጭብጥታትዮም። ነዚ ኤሃባደላ ዝተበገሰሉ ተልእኾን መስሪታዊ ዕላማታቱን ዘይቃዶ ሓሸውዮ፡ ውድብና ምስ መሓዙት ፖለቲካዊ ሓይልታት ኮይኑ ንምእራሙን ቀጻልነት ኤሃባደላ ንምውሓስን ብጽንዓት ክቃለስ ጸኒሑዮ። ይኹን ደኣምበር፡ መድረኻዊ ዋኒኑ ኣብ ምዕዋት ዝሰኸረ፡ ካልኣዊ ኣጀንዳታት ብምፍጣር፡ ግርጭታት ንውሽጡ ክመልስ ዝቐንዖ መሪሕነት ሓይሊ ተቐውሞ፡ በይናዊ ምርጫ ወሲዱ ኣሎ። ውድብና ሰደግኤ፡ ነዚ ኣካይዳዚ ክሰዕቦ ባህጉ ኣይኮነን ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ከምቲ “ካብ ሕጂ ዝነቀወ ዝብእስ” ዝብልዎ ብውሕሉል ደሞክራሲያዊ መንገዲ ክቃለሱዮ።

ዝኸበርኩም ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፡ ውጽዕ ህዝቢ ብሄረ ኩናማን ኣባላት ዲሞክራሲን ድማ ብፍላይ፡-

እዞም መልክዓቶም እናቐያየሩ በብእዋኑ ዝገሃዱ ተጽብኦታትን ዕንቅፋታትን፡ ንደምሓኩኤ ብዝያዳ ከሓይሉዎን፡ ውድባዊ ስጥመቱ እናተረረ ንቐድሚት ክምርሽ፡ ኣብ ህዝቡ ተቐባልነት እናረኸበ፡ ኣብ ናይ ቃልሲ ባይትኡ፡ ንፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ዘዮቕስን ጅግንነታዊ ተጋድሎ ካብ ምምዝጋብ፡ ከምዘይግንቶ ዘይከሓድ ሓቂ እዩ። ጽዑቕ መግለጺ ናይዚ ሓቂዚ፡ ብጀካቲ ኣብ ላዕሊ ዝተገለጸ፡ ኣብዚ ዝሓለፈ ዓመት ክረምቲ 2015 ኣብ ልዕሊ ኣቡ-መንበር ውድብ ብጻይ ቀርኒሊዮስ ዑስማን፡ ኣብ ሃገረ ኣሜሪካ ብሕጊ ተሞክሮም ብሸም “ተግባቕቲ ሰብኣዊ መሰል” ዝገጠሞ ተጽብኦ ምጥቃስ ኣኻሊዮ። እዚ ተጽብኦዚ፡ ነናይ ገዛእ ርእሶም ኣጀንዳታት ዝተሓንገጡ ሓይልታት፡ ንደምሓኩኤን ንሱ ዘልዓሎም ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ሕቶታትን ንምብርዓን ዝተዋሰሱሉ፡ ካብ ባህሪኦም ኣብ ሓደ መስርዕ ብምሰላፍ፡ ናይ ሓበጀውያን ሓይልታት ጽምዶ ተጽብኦዮ። ይኹን ደኣምበር፡ ፍትሓውን

ደሞክራሲያውን ሕቶ ዘልግሎ ደምሐኩኤን ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ መስመራቱን፣ ብጠርቻሽ ተጻብኦ ክምህ ዝብሉ ከም ዘይኮኑ ብተግባር ኣመስኪሮም። እቶም ዘይቅዱስ ኪዳናት ድማ ማይ ዓሚኹም ተረፎም።

ውድብና ሰደግኤ፡ ብፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ፡ ኣብ ልዕሊ ብሄራት ኤርትራ ክወርድ ዝጸንሐን ዘሎን መሪር ብሄራዊ ጭቆናን ኣድልዎን ብትረት እናኾነ፡ ውጽዓት ብሄራት ኤርትራ፡ መሰል ርእሰ ውሳኔኦም ብዘይደረገ ክኸበረሎም ዘካይዱዎ ቃልሲ ፍትሓውን ዲሞክራሲያውን እዩ ኢሉ ብምእማን፡ ካብ ወጋሕትኡ ክቃለሰሉ ዝጸንሐ ቅኑዕ ዲሞክራሲያዊ መትከሉ እዩ። ብምኻኑ ድማ፡ ውጽዕ ህዝቢ ብሄረ ኩናማ ኤርትራ፡ ካብ 01 ሚያዝያ 1995 ዓ.ም. ጀሚሩ፡ ኣብ ትሕቲ ጽላል ደምሐኩኤ እናዓሰለ፡ ንብሄራዊ መሰል ርእሰ-ውሳኔኡ ክካይዶ ዝጸንሐ ብሄራዊ ደሞክራሲያዊ ቃልሲ፡ ዘይዕጽፍ ደገፉ ክገልጽ ጸኒሑን ኣሎን። ምስ ደምሐኩኤ፡ ኣብ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ መትከላት ብሓፈሻ፡ ኣብ መሰል ርእሰ ውሳኔ ውጽዕ ህዝቢ ብሄረ ኩናማ ድማ ብፍላይ፡ ካብ ዘለዎ ዘይንቕንቕ እምነት ብምብጋስ፡ ኣብ ጎድኒ ውጽዕ ህዝቢ ኩናማን ደምሐኩኤን ደው ብምባል፡ መትከላዊ ዝምድናታቱ ብግብሪ ንምትርጎም ወትሩ ድልውዮ።

**ዝኸበርኩም ህዝብታት ኤርትራ ብሓፈሻ፡
ውጽዕ ህዝቢ ብሄረ ኩናማን ኣባላት ዲሞሓኩኤን ድማ ብፍላይ፡**

ደሞክራሲያዊ ቃልስና፡ ካብ ኣትዩዎ ዘሎ ዓሚቕ ምንቁልቋል ወጺኡ፡ ብኩራት መሪሕ ፖለቲካዊ ሓይሊ ክምልስ ዘብቀዎ፡ ሰፊሕን ንቐሕን ተሳትፎ ሓፋሽ ዝሓቁፍ፡ ኣብ ቅኑዓት ናይ ቃልስን ሓድነትን መርሆታት ዝተመሰረተ፡ ንቡዙሕነታዊ ክውንነት ህዝብታት ኤርትራ ዘተኣናግድ ሰፊሕ ፖለቲካዊ ጽላል ንምምስራት፡ ውድብና ምስ መሓዙት ፖለቲካዊ ሓይልታት ዘካየዱ ኣወንታዊ ጸዕሪ፡ ናብ ተግባራዊ ምዕራፍ ተሰጋጊሩሎ። ኣብዚ መስርሕዚ ደምሓኩኤ፡ ከምቲ ተጻባኢቲ ዝተመነይሉ ዝተገኸመ ዘይኮነስ፡ መሪሕ ግዲኡ ክጸወት ዝጸነሐ በዓል-ብርኪ ናይዚ ሓፋሽ ምዕራፍ ቃልሲ ዝገብሮ ሉሉይ ኣበርክቶዩ ኔርዎ። ካብዚ ንላዕሊ፡ ውድብና ሰደግኤ፡ ምስ ደምሓኩኤ ዝጀመሮ ደሞክራሲያዊ ዝምድና፡ እናደልደለን እናሰፍሐን ክኸይድ፡ ብኹሉ ዓቕሙ ከምዝቃለስ፡ ብምኽንያት ጽንብል፡ መበል 21 ዓመት ልደት ደምሓኩኤ ደጊሙ የረጋግጽ።

ደምሓኩኤ፡ ኣብ ትሕቲ ስጡም ዲሲፕሊን፡ ውድባዊ ዓቕምታቱ እናጠናኸረ፡ ውቅዒቱ ኣብ ልዕሊ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ንምሕያል እናካየዶ ዝመጸ ሰውራዊ ቃልስን ዝኸፈሎ ክቡር መስዋእትን፡ ውድብና ሰደግኤ ኣኸብሮቱን ናእድኡን ይገልጽ። ደምሓኩኤ፡ ኣብ ኩሎም ዝገጥምዎ ግዳማዊ ተጻብኦታት ኣረብራቡ ኣብ ምስዓሮም ይኹን ውሽጣዊ ሓድነቱን ውድባዊ ጽራቱን ብዝበለጸ ንምጥንኻር፡ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ባህርያቱ ንምዕግቕን ንምስፋሕን ዘካይዱዎ ዘሎ ሰውራዊ ቃልስታት፡ ውድብና ሰደግኤ ከም ወትሩ ኣብ ጎድኑ ደው ኢሉ ብጽንዓት ክቃለስ እዩ።

ኣብ መደምደምታ፡ ደምሓኩኤ ካብ ዝሓለፉ ናይ 21 ዓመታት ደሞክራሲያዊ ጉዕዞ ተጋድሎኡ፡ ምዕቡላትን ድኹማትን ጎድንታት ኣለልዩ፡ ናብ ዝበረኸ ደረጃ ቃልሲ ዘሰጋግሮ በዓል ክኸውን ንምነ። ውጽዕ ህዝቢ ብሄር ኩናማ ኤርትራ ድማ፡ ንህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ዕላማታት ውድቡ ደምሓኩኤ ተሓንጊጡ፡ ምስ ኩሎም ውጽዓት ህዝብታት ኤርትራን ደሞክራሲያዊ ሓይልታቱን ዱልዱል ምሕዝነት መስሪቱ፡ ፋሽስታዊ ስርዓት ኢሳይያስ/ህግደፍ ኣብ ምውጋድ፡ ቃልሲ ኣጠናኸሩ ከምዝቕጽል ቃሉ ዘሓድሰሉ ጽንብል ክኾነሉ ንትስፎ።

01 ሚያዝያ ልደት ደምሓኩኤ፡ ተኸቢራ ትንበር!!

ዓወት ንህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ቃልስና!!

ቅኑዕ መስመርን ሓፋሽን ሒዝና፡ ጽንኩር መድረኻት ብምስጋር ክንዕወት ኢና!!

ዝኸርን ክብርን ንጀጋኑ ሰማእታትና!!

ፖለቲካዊ ቤት-ጽሕፈት
ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኤርትራ /ሰደግኤ/
01 ሚያዝያ 2016

የቅዱስ መስመርን ሐፍሽን ሐ.ዝ.ና
ገጽገብር መደረጃች ተይንጅም ንርዐጠይ
ገጽገብር መደረጃች ገጽገብር ገጽገብር ነገር